

O BÍLÝCH SLONECH

—

Irena Dousková

Hledáte místo, kde...

... můžete celý den studovat nebo pracovat?

... seženete knížku pro zábavu, do školy, k poučení?

... stahujete e-knihy, posloucháte hudbu, tisknete 3D?

... osobně potkáte české i světové autory?

... můžete zajít na koncert, filmy artové i 3D?

Právě jste ho našli!

Městská knihovna v Praze

43 poboček, **3** pojízdné knihovny, **4 000** akcí ročně,
2 000 000 dokumentů, **60** Kč za registraci

www.mlp.cz

knihovna@mlp.cz

www.e-knihovna.cz

www.facebook.com/knihovna

O bílých slonech

Irena Dousková

Znění tohoto textu vychází z díla [O bílých slonech](#) tak, jak bylo vydáno nakladatelstvím Druhé město v Brně v roce 2008. Pro potřeby vydání Městské knihovny v Praze byl text redakčně zpracován.

§

Text díla (Irena Dousková: O bílých slonech), publikovaného [Městskou knihovnou v Praze](#), je vázán autorskými právy a jeho použití je definováno [Autorským zákonem](#) č. 121/2000 Sb.

Vydání (obálka, upoutávka, citační stránka a grafická úprava), jehož autorem je Městská knihovna v Praze, podléhá licenci [Creative Commons Uved'te autora-Nevyužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko](#).

Verze 1.0 z 27. 6. 2019.

OBSAH

Štěstí	7
Neštěstí.....	12
Láska	22
Manželství.....	29
Panenka	39
Kolébka.....	47
Hraběnka.....	55
Smrt.....	67

Mámě

Štěstí

Jirka seděl na zemi za garážema a beton ho dost nepříjemně studil do zadku. Byla sice druhá polovina srpna, ale tady byl stín. Taky poslední tři dny pršelo a chvílku potrvá, než se zase všechno prohřeje. Neměl na vybranou, nechtěl bejt moc na ráně a sem na něj aspoň neviděj rovnou z okna. Garáže byly tři, k bytovce přilepený z boku. Mezi betonovými pásy nájezdu vyrůstala nedomrlá tráva. Jirka ji bezmyšlenkovitě škubal a znovu a znovu se pokoušel obtáčet stébla kolem prstů. Neúspěšně, byla moc krátká.

Nováková by ho možná mohla zahlídnout, bydlí ve druhým patře, ale to by se musela pořádně vyklonit. A o Novákovou koneckonců nešlo. Nechtěl, aby ho viděli rodiče a hlavně Kynštekrová. Ta teď z přízemí nemá šanci. Vidí tak nanejvýš šňůru na prádlo, pískoviště a protější barák. Když za ním neběžela hned, tak už se snad nic dít nebude. Myslel že jo, že ho bude honit, nadávala hrozně. Asi desetkrát se ohlídl. Ale nedělo se nic. Schoval se teda jenom za barák, ke garážím.

Svině, pomyslel si. Nemá ho ráda, ta tlustá svině. Jinak by kvůli jedný kedlubně tak nevyváděla. Nikdo ho nemá rád. Učitelka ho zbušila hned na začátku roku, když nastoupila do jejich třídy. Už zapomněl, proč vlastně. Podle jeho soudu to každopádně nebylo nic tak strašnýho, aby ho musela bít. Asi se zasmál nebo tak něco. Už se nepamatoval. Zato si pamatoval, jakou silou do něj mydli-la. Tloukla ho jako smyslů zbavená. Jako kdyby jí třeba řek, že je kráva. To taky je, ale on jí to neřek, určitě ne. Možná že to pošeptal Mirkovi, to nemůže úplně vyloučit. Stejně je to její vina, kdyby kráva nebyla, nikdy by to neřek. Kráva s předkusem. Veverka, ale hnusná. Veverice. Mluví strašně potichu, vůbec jí není rozumět a pak se diví, že nikdo nedává pozor. Hlasitějš to neumí, leda že se rozčlípí a pak hnusně piští. Nic mezi tím.

Nadul tváře a vycenil přední zuby: „Ffffff,“ udělal. A ještě jednou: „Ffffff.“ Takhle Veverice mluví. Přesně takhle. Zasmál se. Pak zved hlavu a uviděl, že se na něj dívá ta holka z vedlejšího vchodu. Ta s tím debilním jménem. Kamila. Kamila Papadoulisová. Bohužel ho asi viděla, když nafukoval tváře.

„Co čumíš?“ zavolal na ni. „Nečum! Co čumíš!“

Neřekla nic a šla pryč.

„Brejlovče! Papundeklová! Papundeklová!“ přidal ještě. Nemá čumět. Asi už to neslyšela, nebo možná jenom dělala, že neslyší. Ale byla to pravda. Jen ať si nemyslí. Nemá ji vůbec rád. Je strašně vošklivá s těma tlustějma brejlema v hranatejch obroučkách. A taky je pihatá. Jako kdyby ji posraly mouchy. Jo, zasmál se, přesně tak. Posraly ji mouchy a bude na něj čumět. On žádný pihy nemá, ani jednu jedinou. A brejle taky ne. Zrovna dneska ráno, potom co mu táta nafackoval, se na sebe v koupelně dost dlouho díval do zrcadla. Pouštěl si na obličej studenou vodu a pak se koukal. Zase si přitom vzpomněl na tu krávu učitelku. A na babičku taky.

„Neřvi!“ řekne mu vždycky, když ho táta zbije. „Co řveš? Máš poslouchat.“

Copak neposlouchá? Ale tátu stejně sere. A babičku asi taky a učitelku...

Už ho pak nikdy nezmlátila. Vzala ho tehdy do ředitelny, žalovala. Ředitelka jí něco řekla, něco o jeho tátovi. Slyšel, jak říkala funkcionář a něco o národním výboru a tak. Už se ho pak nikdy nedotkla, jenže viděl, jak se na něj dívá. Jako na potkana. Táta se na něj dívá taky tak.

V zrcadle ale nic neobjevil. Žádný brejle, žádný předkus a vůbec žádný pihy. Snad jenom tu nudli. Tu tam mívá často, to si musel přiznat. Ať smrká, jak chce, a ať si utírá nos sebevíc. Možná to bude tím. Ale snaží se, to mu nikdo nemůže upřít. Slyšel, jak se rozletělo okno v přízemí:

„Kájo! Ivanko! Svačina!“

Kynštekrová. Všechno se v něm sevřelo. Radši přece jen půjde pryč. Mohl by jít domů, ale nechtělo se mu. Co by tam dělal. Počkal, až zavře okno, a propířil se kolem baráku. Vydal se ke krámu a pak ven ze vsi směrem na Zdice. No jo, pomyslel si, proč by ho měla honit, vona to prostě řekne a bude to. Nemusí se namáhat. Možná že už to dokonce řekla. Možná že už dávno zazvonila na mámu. Zatímco se zbytečně schovával u garáží. Určitě to udělala. Nebo si počká, až se vrátí táta, svině. Moh by mu jít naproti, když už došel až sem na višňovku. Táta dneska přijede vlakem a ze Zdic půjde pěšky. Škodovka je rozbitá, má ji u starýho Zacha v opravě. Moh by mu jít naproti a říct mu to sám. Že tu kedlubnu nechtěl utrhnout, že se chtěl jenom podívat a že ji utrhl, až jak se leknul, když na něj tak zařvala. On mu to stejně nebude věřit, stejně mu nafackuje, ale moh by to třeba zkusit. Když tak to bude aspoň odbytý. Zase tolik to nebolí. A třeba by se potom mohli zajet vykoupat, až tátu přejde zlost. Vlastně to sotva, auto je u Zacha. Von by táta beztak určitě nechtěl, nechce skoro nikdy. Měl se na tu kedlubnu vyprdnout. Stejně ji tam nakonec nechal ležet. Ať si ji sežerou.

„Krást, co? To by se ti líbilo, ty hajzlíku jeden. To jo, to vy umíte! To by vám šlo,“ křičela na něj. Nechápal, proč mu vyká.

Chtěl tu kedlubnu dát mámě. Představoval si, jak ji položí v kuchyni na stůl. Jen tak, beze slova. Prostě tak. Nebude nic říkat, ale máma třeba něco řekne. Nebo neřekne a jenom se na něj usměje. Jenomže to posral jako vždycky. Na ty svý dva parchanty Kynštekrová nikdy nekřičí. A přitom jsou zrzaví a tlustý jako vona. To o mámě tátovi vykládat nebude. A vrátí se domů, proč by mu měl chodit naproti. Třeba nakonec vlakem ani nejel. Ještě by řekli, že trajdá, kde nemá.

Pustil se z vršku zpátky dolů. Občas zaryl nehty do pryskyřice. Na višňovce rostly skoro samý třešně. A s třešněma už byl na konci srpna ámen. Skočil přes příkop, a jen co dopad oběma nohama na asfalt, uviděl Kynštekrovu fantastickou motorku, jak se vynořuje

zpoza kopečka. Podvečerní slunce učinilo skrze její plexisklový štít z kominíka nádherného nebeského jezdce. Jirka Podzimek zůstal ohromeně stát. Tak ho přeci mají! Žalování jim nestačí, kdepak, jak by mohlo. Ta krása byla ale větší než leknutí.

Franta Kynštekr elegantně zabrzdil přímo před Jirkou. A teď to teprve uviděl. Bylo to horší, než čekal. Za Kynštekresem seděl táta. Kominík spustil nohy dolů.

„Ahoj,“ povídá, „vezu ti tátu. Taky jsem byl zrovna ve Zdicích.“

„Já jsem tu kedlubnu nechtěl ukrást,“ pospíšil si Jirka, „chtěl jsem se na ni jen kouknout, jak je velká a jak... Ale pani Kynštekrová mě viděla a já jsem se lek a...“

Radši se na tátu vůbec nepodíval.

„Už aby začala škola, co? Vy už roupama nevíte coby, ty naši taky. Nudíš se, vid’?“ zasmál se kominík a zuby mu v ušmudlaný tváři bíle blejskly.

Jenom pokrčil rameny, promluvit se neodvážil. Táta se hrnul dolů.

„Děkuju, Franto, já už to s mladým dojdu pěšky.“

„Nemáš zač. Hele, ty mladej, v sobotu je ve Zdicích ta hasičárna. Co kdybych tě tam vzal? Myslím jako na motorce. Naši tady nebudou, jedou s Máňou k babičce. Tak co říkáš, jel bys?“

„Jel,“ vydechl. Nezmoh se ani na poděkování.

„Tak domluveno,“ zazubil se ještě jednou kominík a pak na to šlápnul.

„Já ti dám, nudit se! Já ti dám, krást kedlubny nebo cokoli jinýho, ty parchante jeden! Věčně mi budeš dělat takovou vostudu, co?!“

Byly to o dost horší facky než u snídaně. Nudle lítaly na všechny strany. Tak na motorce! Přemítal okouzleně. S kominíkem, do Zdic, na motorce... Nikdy by si byl ráno nepomyslel, že ten den může tak dobře dopadnout.

Neštěstí

Farář si na chvíli odskočil a Marie Lopatková vstala od stolu. Trochu se protáhla, z dlouhého sezení jí začínaly dřevěnět nohy. Pak otevřela okno. Šlo to ztuha. Nic tady nefunguje, jak by mělo. Ucítila teplo a taky vůni trávy a letních jablek. Nadechla se, dvakrát střídavě vzpažila a rozpažila. Na svůj věk se pohybovala rychle a s lehkostí. Uvnitř bylo chladno. Hrozný, zatuchlý vzduch ležel v místnosti jako plesnivá houně. Plíseň se tu nakonec dá do všeho. Nejspíš už se dala, už to tu nezavánělo o nic líp než dole u katolíků. Jenomže kostel svatého Jiří byl ze 13. století, kdežto sbor... S nevolí pomyslela na Bartákovy. Nemůžou mu tady aspoň občas vyvětrat? Správně by měli, vyvětrat a taky trochu poklidit. Bydlet ve farském bytě, to jó, to se jim hodí, ale tím to hasne. Ovšem kdo dneska dělá, co má? Nikdo. Darmo se rozčilovat. Bartáková je líná, špinavá cuchta, to se všeobecně ví.

„To jste dobře udělala, paní Lopatková. Měli jsme otevřít už dávno.“

Rychle se k němu obrátila, ale farář přistoupil k oknu.

„Podívejte se na tu jabloň! To je nádhera. Kdybych uměl malovat, namaloval bych to. Tmavé listí a v něm svítí světle zelená jablka. Nebe v pozadí bych udělal temný jako před bouřkou.“

Nevěděla, co mu na to říct, tak odpověděla, že by to bylo zajímavý.

„A ta Bartáková by tu občas měla uklidit. Mělo by se jí to říct,“ dodala.

„Jenomže já to neumím.“

Co neumí, říct jí to? Nebo kreslit? Asi ji vůbec neposlouchal. S povzdechem se vrátila ke stolu a jemně odsunula stranou hromady roztříděných papírů, sloupeček obálek a nějaké ty složenky.

„Já myslím, že jsme hotovi,“ řekla. „Přinesla jsem koláč a trochu moštu, ochutnejte.“

Obratně to všechno narovнала na nevelkou volnou plochu.

„Vy jste na mě tak hodná, paní Lopatková, to si ani nezasloužím.“

Ochotně se do toho pustil. Měla radost. Je tak strašně mladej, tak strašně... A je to fešák. Proto se sem ty holky táhnou. Najednou začali chodit i mladý, sice jen občas, ale i to je něco nevidanýho. Jenomže choděj kvůli němu, to je zřejmý. Nemluví špatně a hlavně mu to sluší. V tý černý štole s rudým kalichem vypadá jako Hus, nebo dokonce... Pánbůh mě netrestej! Ale když to napadlo mě, tím spíš si něco takovýho představujou ty vlasáci. Všichni jsou zarostlí a neuměj se do kostela slušně oblíct. Zas na druhou stranu onehdy jí jeden z nich podržel dveře.

„Račte prosím,“ povídal.

Tak třeba, možná... Jenom jestli si z ní vlastně nedělal legraci. Pořád si nebyla jistá, jak by se k nim měla postavit. Asi je přece jenom dobře, že choděj, ale stejně na ně nedokázala pomyslet jinak než s jistou nechuť.

Pootvěřeným oknem se do místnosti vedrala řinčivá polka. „Pozor! Pozor! Vyslechněte si hlášení místního rozhlasu.“ Veřejná schůze místního národního výboru, brigáda a v sobotu hasičská veselice ve Zdicích. Tajemník Fencel osobně to všechno dvakrát překoktal, a když konečně dochrochtal, ozvala se polka znovu a pak ještě jeden veselý pochod.

„Abysme – říká abysme – trouba. Nedá dohromady jednu slušnou českou větu,“ zlobila se.

„To víte,“ usmál se farář, „slušnou českou větu dneska nedá dohromady ani prezident.“

„To máte pravdu. Jenže to je Slovák. Toho Fencle jsem učila, představte si to.“

„Vážně?“

„Tak je to vlastně i moje hanba.“

„Ale prosím vás, to si nemůžete tak brát. A jakej byl?“

„Jakej? Už je to tak dávno... Víte, kolik mi tenkrát bylo? Dvacet šest, dvacet šest let, když jsem nastoupila. To snad ani není pravda. Jakej byl... Vlastně už ani přesně nevím. Nijak zvlášť mu to nemyslelo, ale zlej kluk to snad nebyl. On nebyl nijak výraznej, víte, jak to myslím. Z chudý rodiny, starej dost pil a řemeslu moc nedal. Jinak se nemuseli mít tak zle. Učila jsem i jeho sestru Boženku, to byla docela chytrá dívenka a snaživá, tu si pamatuju... Poslyšte, já to okno zavřu. To se nedá vydržet, tohleto.“

„Beze všeho, paní Lopatková, já si taky na dechovku zvlášť nepotrpím.“

„No jo, já vím, vy radši kytáru.“

„Vám se to moc nezdá, co?“

„Ale ne, já jen... Vemte si ještě koláč, pane faráři. Hlavně že choděj, víte. Že vám sem přijdou i ty mladý.“

„Právě, z toho já mám taky velkou radost.“

„Za Milera jsme tu vždycky seděly tři, nanejvětš čtyři. Samý starý báby.“

„Babi! Kdy už půjdeme?“ Kamila se nepřítomně třela o futro jako nějaká velká, rezatá kočka. Marie Lopatková si vzdychla.

„Jo, jo, už jdeme, neboj se. Už jsme hotový.“

Ale vydržela to docela dlouho, to jí musela přiznat. Procházela se po kostele a nakonec si vylezla nahoru na kůr. Bůhví, co tam vlastně celou dobu dělala. Ale Marie se po ní moc nesháněla, byla ráda, že je na chvíli klid. Tohle holt není nic pro holku, ale zas na druhou stranu ani jí neubyde. A co s ní taky pořád má dělat? Na houbách už byli dvakrát, jeskyně už zná z paměti a kino hraje jenom v sobotu. Jenda ji vzal jednou s sebou do Berouna, ale to taky nejde pořád, v tom horku. Nejradši by byla v jednom kuse u vody. Jenže bez auta je to těžký. Žabičák je zarostlej okřehkem, jako kdyby přes něj hodili zelenej koberec, a ta rozhrabaná jáma za vsí se možná bude podobat koupališti, až půjde Kamila do tanečních. Akce Z holt není žádnej Baťa.

„Do který chodíš?“ zeptal se farář holky.

„Do druhý. Teda ted' už jdu do třetí.“

Ani se neusměje, pomyslela si Marie. Někdy opravdu neví, co se tomu brejlatýmu stvoření honí v hlavě. „Je to tady strašidelný,“ řekla Kamila.

„Strašidelný? Jak to?“

„No prosím tě! Jak to myslíš? Strašidelný jsou ty pomordovaný svatý dole u katolíků. Všichni samá krev a oči v sloup!“

„Ba ne, to jsou normální obrazy. Ale tady ty obrázky, ty, jak jsou namalovaný v kostele rovnou na zdi, všechny jenom modrou barvou, ty jsou divný. Samý hroby a kříže. To je strašidelný.“

„To je nějaká hloupost, tady přece žádný hroby namalovaný nejsou.“

„Tak pojd,“ vyzval Kamilu farář, „ukaž mi, co myslíš.“ Prošli chodbou. Bylo to jen pár kroků, ale znovu si uvědomil, jak je tmavá a depresivní. Husův sbor už dávno nepůsobil jako světlé a optimistické dílo k větší slávě boží, ani jako místo družného setkávání. Všudypřítomná vlhkost, asi už plíseň a tma. Všechno se tu nakonec připodobní těm jeskyním nahoře ve skalách. A žádná směšná kytara na tom nemůže nic změnit.

„Támhle!“ ukázala Kamila. „A tam, tam taky. Jak je pod tím napsáno: *Pravda vítězí*. Samý hroby. To jako že všichni umřou, a tím ta pravda zvítězí?“

„Ale kdepak,“ řekla babička trochu popuzeně, „to přece nejsou hroby. Vždyť jsem ti to říkala. To jsou štíty. To je štít krále Jiřího z Poděbrad. Víš, co je to štít, ne?“

„Husitský štít neboli pavéza. Pravda vítězí – to řekl Mistr Jan Hus. To je heslo. A my se k němu hlásíme.“

„Já vím. Jako třeba – v jednotě je síla.“

Babička jen mávla rukou.

„No tak pojd, jdeme. Musíme dědovi dát něco k snědku.“

Farář neříkal vůbec nic. Myslel na dvojzelenou jabloň. Uvažoval o tom, že si koupí skicák a barvy. Co na tom, že to neumí.

V zákristii seděla za stolem Růžena Svobodová. Pozdravila, ale ani se nezvedla. Určitě sežrala koláč. Spíš dva. A určitě se hrabala v poště, pomyslela si Marie. Na okrouhlých, nafialovělých ústech utkvělo pár drobků. Jakmile promluvila, snesly se na předpolí žulového poprsí. Celý národ z kvádrů, proběhlo Marii hlavou.

„Tady jsem vám to přinesla,“ oznámila Svobodová. „Jak jsem slíbila.“

O nohu stolu se opíral plochý, hranatý balík v novinovém papíře. Zřejmě nějaký obraz nebo co to mohlo být.

„Děkuju, paní Svobodová, děkuju vám. To jste hodná. Ale nezlobte se, teď už budu muset jít. V pět hodin mám být ve Zdicích, už je to jen taktak.“

„No jistě, já už běžím. Nebudu vás zdržovat.“

„Tak se mějte hezky. Děkuju vám. Příště si popovídáme.“

„A my taky půjdeme.“ Marie posbírala věci do kabely.

Když za Růženu zapadly dveře, nevydržela to: „Copak to je?“

Farář beze slova odstranil novinový papír.

„Ježíšikriste!“ Marie překvapeně hleděla do studených očí Gustáva Husáka.

„Paní Svobodová si myslí, že bych to tady měl pověsit.“

„A co...? Co budete dělat?“

„No co... Už dvakrát tady čmouchali, víte. Jednou tu byli z Berouna a jednou chlápek z Prahy. Já... nechtěl bych, aby... Chodí sem teď ty mladý, tak by byla škoda...“

Farář se zadíval z okna. Naproti u krámu se Růžena Svobodová zapovídala s Fenclem. Otočil se.

„Asi to budu muset pověsit. Asi bych měl.“

Kamila přejížděla špinavým drápkem po skle. Nebyl to příjemnej zvuk.

„Prezident Československé socialistické...“ slabikovala pomalu.

Už by taky mohla číst líp. Marie Lopatková poskládala roztrhané noviny do malých, úhledných čtverečků a hodila je do koše. Aby nezůstal nepořádek.

„Tak na shledanou, pane faráři.“ Postrčila Kamilu ke dveřím.
„Mějte se hezky.“

Kamila hlasitě zívla. Ruku před pusou si samozřejmě nedala.

„Na shledanou a děkuju vám.“ Doprovodil je ven a poněkolkáté si rukou projel ty pěkné dlouhé vlasy. „Znáte to. Dejte císaři, co je císařovo.“

„Znám.“

Marie Lopatková si zakryla oči před náporom světla. Málem škobrtla.

„To je neštěstí,“ vzdychla. „To je prostě neštěstí. To by Mistr Jan Hus koukal, jak to tady vedeme. Nestačil by se divit, chudák.“

Na Kamilině otrávené tvářičce se rozsvítila jiskřička zájmu. Jana Husa zmiňovala babička dost často, stejně jako Pánaboha, ale ještě trochu víc. Asi byl nějak důležitější. Ale neštěstí?

„Co je neštěstí?“ zeptala se. „Stalo se něco? Nebo myslíš, jak ho upálili?“

„Musíš v jednom kuse skákat jako koza?“

„Babi?“

„No co je?“

„Ta pani Svobodová má pusou jako slepice zadek.“

Podívala se na svoji vnučku, jako by ji toho dne viděla poprvé. Krátce se zasmála.

Venku se ještě ani zdaleka nestmívalo, když se nakrmená a vymydlená Kamila skulila do veliké bílé postele. Babička na to všechno pečlivě dohlédla a teď jí ještě přišla natrást peřinu i polštář.

„Vypravuj mi něco,“ zaprosila Kamila.

Nějak se jí zastesklo. To možná ten kostel, ty malůvky, kterejm nerozuměla a který se jí nelíbily, i kdyby tam stokrát stálo, že pravda zvítězí.

„Babi, prosím...“

„A co by to mělo být?“

Oddechla si, že babička nic nenamítá.

„Třeba o těch slonech, víš, co myslím? O bílejch slonech.“

„O bílých slonech, no dobře,“ babička otevřela okno a posadila se na stoličku vedle postele, „tak o slonech. To žil jednou jeden mladý kníže, už je to velmi, velmi dávno, tak dávno, že si to sotva umíš představit. Ale když vykoukneš tady z toho okna, ne teď, teď už prosím tě lež, tak uvidíš kopec, na kterém stávalo jeho hradiště. Byl mocný a bohatý a všechno se mu dařilo. Vypráví se, že si počínal moudře, vyhýbal se hýření a všelijakým marným zábavám, byl dobrým hospodářem, který si hleděl lidu i polí. K jeho zdaru prý přispívalo i to, že po smrti svého otce přijal zcela novou víru. Nový bůh z východu byl mocnější než všechna stará božstva a dokázal své přívržence ochránit.

V těch drsných časech ale kníže nemohl být jen hospodářem, byl i zdatným vojevůdcem, jakému široko daleko nebylo rovno. Já už to okno zavřu.“

„Ne, ještě ne, je tu horko.“

„No tak ne. Vypráví se, že jednou se kníže vydal na velikou, nebezpečnou výpravu až někam daleko, předaleko. Daleko na jih, prý až k moři a snad ještě dál. Svedl tam několik bitev a ve všech zvítězil. Domů si pak z té veliké dálky přivezl mnohé poklady a také houf cizokrajných zajatců. A tím na sebe málem přivolal neštěstí. Zachoval se k nim velkoryse, dokonce jim přidělil půdu, na které směli hospodařit a žít celkem svobodně podle svého. Jenom odejít nesměli. Byla mezi nimi také jedna dívka, velice krásná a ve své zemi prý i vznešená. A do té dívky... Už to zavřu a hotovo.“

„No jo, tak dál... Vypravuj!“

„Do té dívky se kníže zamiloval. Jako šílenec,“ řekla babička a zůstala stát před otevřeným oknem. Dívala se bůhvíkam. Snad na ten kopec, kde bylo hradiště. Před chvílí za ním zmizelo slunce, poslední nachové proužky se ještě dotýkaly okenní tabule. Konečně zavřela. Trochu to zařinčelo.

„A rozhodl se, že si ji vezme za ženu. Stůj co stůj. Jenomže ta dívka měla jinou víru, jiné zvyky, všechno na ní bylo jiné a nepodobalo se to nikomu a ničemu, co zdejší lidé kdy viděli. Ale nejenom to, byla tu i další věc, ještě horší. Kníže už jednu ženu měl. I ona byla ještě mladá a krásná a darovala knížeti dvě dcerky. Nový bůh, jemuž kníže slíbil svoji oddanost, nic takového nedovoloval. Právě naopak. Všichni rádcové i všichni přátelé knížeti jeho pošetilý úmysl rozmlouvali, neboť věděli, že nepovede k ničemu dobrému. Ale on ničeho nedbal, svoji vyvolenou nechal dobře strážiti v jedné věži, ženu s dětmi v druhé a rychle chystal sňatek. Spíš?“

„Ne. Vypravuj.“

„Ta cizí dívka byla velmi nešťastná. Nechtěla se zříci své víry a vzít si knížete, ačkoli si ho svým způsobem vážila, ačkoli to byl pohledný muž a ačkoli jí nebyl zcela nemilý. Dnem i nocí se modlila ke svým bohům, prosila, aby jí pomohli, že sama je tak slabá. Ale nedostalo se jí odpovědi. Nakonec se podvolila. Souhlasila. Koneckonců, co na jejím souhlase záleželo. Kníže přichystal velkolepou slavnost. Vlastně to byly dva obřady najednou. Svatba a před ní ještě křest. Hradiště bylo vyzdobeno záplavou květin, na velikém prostranství vztyčili dva kamenné stolce a na první z nich usedl přešťastný kníže. Cizí dívka v zářivém, slavnostním rouchu poklekla před tím druhým. Kněz se chystal skropit její ověčenou skrář svěcenou vodou, pozdvihl paži, ale ještě než stačil ten pohyb dokončit, skácel se jako vyvrácený kmen. Strašlivě zahřmělo a nebe v okamžení potemnělo. Dívčin stolec se vzepjal, přitáhl si dívku k sobě a pohnula se i celá stráž za ním. Nějaká strašná síla proměnila kámen, i ten skrytý pod travou a hlínou, v dlouhou řadu obrovitých slonů. Bílých slonů. A sloni vykročili. Unášeli dívku pryč. Ten nejstatnější ji nesl na svém hřbetě, ti ostatní je chránili neprostupnou hradbou. Bohové dalekého jihu vyslyšeli modlitby nešťastné prosebnice. Kníže i všichni shromáždění strnuli úžasem a hrůzou. Ohromeně zírali, jak se přízračný průvod vzdaluje. Když

tu náhle temnotu protal další blesk, mnohem strašlivější než ten první. Divoký, nový bůh, ten z východu, ten, který je jen jeden, anebo možná tři – tomu málokdo rozumí – zasáhl. Spustila se divoká mela, taková, že skoro nikdo pořádně neviděl, co se přesně stalo. Ale když do krajiny padlo znovu trochu světla, tyčily se nad údolím naproti hradišti ohromné bílé skály. Ten, kdo o tom nic neví a kdo se neumí pozorně dívat, by v nich určitě nehledal průvod bílých slonů. Ale oni tam jsou. Tak, a už spi.“

„A co se stalo s tou dívkou?“

„S tou dívkou? Co by se s ní mělo stát?“

„No právě, co se s ní stalo?“

„Já nevím, asi zkameněla. Asi taky zkameněla, co jinýho by se s ní stalo?“

„Vždyť ona za nic nemohla.“

„Mohla. Neměla souhlasit, za žádnou cenu. Hele, spi už. Třeba nezakameněla, třeba odlítla zpátky do Afriky, nebo odkud byla. Já opravdu nevím, já jsem si to nevymyslela. To je jen taková pověst, co se tady říká. Vždyť víš.“

„Mně se to nelíbí.“

„A proč to teda pořád chceš vyprávět, sakra. Dobrou noc.“

„A s ním? Co se stalo?“

„No nic. Myslím, že nic. Asi se vrátil k ženě a k dětem.“

„To je přece strašně nespravedlivý.“

„No to víš, spravedlnost je slepá.“

„To potom ale není žádná spravedlnost.“

„A nezapomeň, že ještě je tady Bůh, boží milosrdenství. Kníže toho určitě litoval, no a tak dostal možnost, aby...“

„To je teda celý ňáký debilní.“

„Debilní, no... Tak je to debilní... Tak si příště radši čti nebo já nevím. Debilní... To jsou výrazy.“

Láska

Hodiny na průčelí nádražní budovy stály. Neukazovaly žádný čas, dokonce ani ten minulý. Byly oprýskané a pokryté tlustou vrstvou prachu, nebo snad zaschlého bláta, ačkoli těžko říct, jak se tam nahoru nějaké bláto mohlo dostat. Kromě toho jim chyběla malá ručička. Už před takovými deseti lety ji někdo ulomil. Velká pak ještě nějaký čas zbytečně bloudila kolem dokola. Pak toho nechala i ona.

Kamila Papadoulisová došla do Zdic asi tak v půl třetí. Na nízkých šedivých a špinavě žlutých domcích nebylo celkem nic zajímavého, ani kostel těsně u silnice se jí moc nelíbil. Ve tři čtvrtě už stála na chodníku před plechovou ohradou, naproti nádraží, a prohlížela slepé hodiny i tu okrovou budovu, která zřejmě byla pro všechny tak důležitá. Kamila ale nevěděla, kolik je hodin. Že je tři čtvrtě na tři, zjistila, až když přešla ulici a nakoukla dovnitř. Přímo proti ní tam na stěně visely jiné hodiny, skákací, a zdálo se, že fungují. Hodinky neměla, neměla ani žádné peníze na tatrunku nebo na malinovku. A tak zase rychle vyšla druhou stranou ven, jen co si dvakrát třikrát zatočila jedním ze čtyř válců popsaných malinkatými písmeny a čísly. Že jsou to jízdni řády, to na nich bylo napsané, ale jak v nich člověk může něco najít, o tom tam nestálo jedno jediné slovo. Byla by se přece jenom rozhlídla o trochu víc, ale jenom co se toho válce dotkla, ozvalo se těsně za ní chraplavé:

„Jedeš!“

Škubla sebou a ruku rychle strčila do kapsy. Dědek šedivák na lavičce u zdi smíchy úplně kuckal, chrochtal a zajíkal se nadšením, že se ho lekla. Až se z toho rozkašlal. Na hlavě měl pomuchlanej klobouk, ve vyzáblý tváři mu cukalo a tenká kůže se napínala přes kosti. Toho všeho si stačila všimnout, ačkoli vyklidila pole dosti rychle. Rozhodně rychleji, než sama pokládala za důstojné. Oči měla Papadoulisová dobrý, i když musela nosit ty pitomý tlustý brejle.

Možná krátkozraký, ale jen málokdo si všímal tolika věcí. Tolika blbostí, řekla by babička. Kamila utekla babičce hned po obědě. Řekla sice, že jde ven, ale neřekla, že chce jít až do Zdic. Babička by jí to nikdy v životě nedovolila, nedovolila jí skoro nic a Kamila do těch Zdic jít potřebovala. Všichni o nich pořád kolem dokola mluvili, jen ona tam ještě nikdy nebyla. Když se něco nedostalo koupit ve vsi, říkali, že to snad budou mít ve Zdicích, když se chtěla vykoupat, říkali, to bychom museli do Zdic, ale teď už tam nic nejede. Když padla zmínka o návratu do Prahy, tak že prej půjdou pěšky do Zdic a odtamtud pak dál vlakem. Ale to až za pět dní, bohužel. Farář taky pospíchal do Zdic a v sobotu má bejt nějaká velká sláva – kde jinde než ve Zdicích! Tak se tam teda chtěla podívat. Původně se o tom před babičkou zmínila. Ne o tom, že by tam chtěla jít, jen tak, jakoby nic.

„Babi, a co je v těch Zdicích?“ zeptala se.

„Nic,“ odpověděla babička. „Vůbec nic. Jenom nádraží.“

Teď stála Kamila Papadoulisová ve Zdicích na peróně a musela uznat, že babička měla pravdu. Kromě nádraží tu opravdu nic nebylo. Ale zas na druhou stranu, ve vsi taky nebylo nic. Ono totiž vůbec nikde nic nebylo. To věděla naprosto jasně, ačkoli snad nevěděla úplně přesně, co by mělo bejt to něco.

Možná moře? Nebo aspoň koupaliště? Nebo třeba něco jako orloj. Ten byl v Praze. Koupaliště tam koneckonců taky jsou, ale sotva vzpomínala, že by na nějakým s mámou byly. Ani k orloji se z Proseka moc často nevypravily. Šli tam se školou, to jo, ale mámě se v poslední době skoro nikdy nikam nechtělo. Nechtělo se jí do města, jak říkala.

„Promiň, ale nák se necejtím, možná zejtra,“ slibovala vždycky.

Na peróně seděly dvě holky. Seděli tam taky jiný lidi, dospělý, ale co s nima? Holky seděly trochu bokem, poblíž poslední lavičky vpravo. Ne na ní, kejvaly se na klandru. Papadoulisová si zkusmo sedla na tu lavičku.

„Co čumíš?“ houkla na ni ta větší a tlustší v modrejch teplákách.

Menší se zasmála. No jistě, co jinýho. Protože má brejle, všichni pořád říkaj, že čumí. Kdyby věděly, jak se jmenuje, řekly by: „Co čumíš, Papundeklová?“

Na druhou kolej přijel rychlík z Plzně a pak zas na první osobní vlak od Berouna. Docela hezkej osobák, dvoupatrovej. Panták, máma o něm mluví jako o pantáku. Párkrát už s takovým k babičce jely, ale vždycky vystupovaly v Berouně. Zas něco hlásili, bylo jim ale strašně špatně rozumět. Vlak se pomalu dal do pohybu.

„Štěstí,“ řekla větší holka.

„Neštěstí,“ řekla ta malá.

„Láska,“ pokračovala větší, tlustší.

A takhle jedno za druhým. Počítaly, pojmenovávaly ty vagony a ukazovaly si na ně prstem. Po lásce následovalo manželství, pak panenka, potom kolébka, hraběnka a nakonec smrt. Vagonů bylo víc než těch slov, a tak po smrti přišlo znovu štěstí, po něm neštěstí a poslední vagon mizející v ohybu zlatavých kolejí byl zase láska. Kamila Papadoulisová to v životě neslyšela. Přemýšlela. Má se zeptat? Má se zeptat, i když ta v teplákách pokukuje zlým prasečím očkem a ta malá se zlatým zubem se tak hloupě směje? Zase jí řeknou něco hnusnýho. Jenomže to potřebovala vědět.

„Štěstí, neštěstí, láska, manželství...,“ přeříkávala si jakoby pro sebe, ale dostatečně nahlas. Nahlas, ale s hlavou lehce natočenou na druhou stranu, jako že se na nic neptá.

„To je jasný, voni to spletly. Jakápak hraběnka, tam má bejt přeci bedýnka. Jasný jako facka.“

Zabralo to.

„Bedýnka, jó?“ nadskočila tlustá. „Slyšíš to, Dani, prej bedýnka... A co by to asi tak znamenalo, nevíš?“

„Já to vím, ale ty to nevíš,“ řekla Kamila a udělala: „Tss.“

„Seš blbá,“ blejsknul zlatej zub.

„Jo, seš,“ přidaly se tepláky. „Vždyť je to věštění! Co ti vyjde, to se s tebou stane. Co by to asi tak bylo – bedýnka?“

„A co to je hraběnka? Žádný hraběnky už nejsou, a když to nevíš, tak seš blbá ty.“

„Hraběnka přece znamená, že budeš bohatá. To je snad jasný,“ řekla znechuceně větší holka, ale bylo vidět, že už jí to nedá. Čekala na odpověď.

„Bedýnka je taky úplně jasná. To znamená, že najdeš poklad.“

„Poklad? Hehe. Poklad... Hehehe.“

Zlatej zub byl fakt blbej.

„Aha,“ zamyslela se ta větší, „tak je to vlastně to samý.“

„No, vlastně jo,“ připustila Kamila. „Ale stejně, co panenka? Tam má bejt odjakživa holínka. Jaká panenka? Jako že ji dostaneš?“

„Přeci že budeš krásná.“

„Jo tak.“

„No a...?“

„A co?“

„Co ta holínka?“

„Že budeš... budeš...“

Holínka se Kamile moc nepovedla. Chtěla říct, že bude přšet, a pak zas, že budeš pracovat v JZD, ale sama cítila, že je to slabý. Že to do toho nepasuje.

„Že bude válka!“ vypadlo z ní v poslední chvíli. „Holínka znamená, že bude válka. Vojáci nosej holínky přece.“

Samou úlevou se zasmála: „Válka!“

„Holínka!“ zajíkala se ta menší pisklavým smíchem. „Válka. Hihhi.“

Ovíjela se kolem klandru jak obří škrkavka a čekala pochvalu.

„Hm, to je teda panenka lepší.“

Tlustá si vložila do úst stéblo zaprášené trávy a víc už neřekla. Víc už taky nebylo třeba vysvětlovat. Všechno ostatní bylo jasný.

„Tak ahoj, já už musím,“ rozloučila se Kamila Papadoulisová.

„Hehehe, už musí, hihhi, hehe.“

Div nepadla ze zábradlí.

„Co se furt tak tlemíš?“

Tlustá seskočila a vyplivla stéblo.

„Vona se furt takhle tlemí,“ vysvětlila Kamile na rozloučenou.

Cesta přes les byla kratší. Kratší a taky hezčí. Proč by se měla bát. Tráva zvučela rozdychtěným hmyzem. Jako by se podzim ani trošku nepřiblížil. Mezi smrky se pořád ozývalo suché praskání a pod nohama taky. Ale nahoře v ohybu cesty zůstala z předpředvěrejška jedna veliká kalužina i s vodoměrkami. Trhaně bruslily sem a tam. Papadoulisová si na to klekla. Na hladině se rozmazaně zachvěly brýle a nad nimi nazrzlé vlásky babičky Lopatkové. Mrzutě vstala. Papadoulis měl na fotografii vlasy černé a husté a k tomu huňaté obočí. Jenže Papadoulis byl zpátky v Řecku. Prej. Papadoulis nebyl momentálně k dispozici, jak říká babička. Kamila si nevzpomínala, že by kdy byl.

Jakmile se vyloupila na kopec, zahlédla v dálce před sebou věže obou kostelů. Už jenom kousíček lesa, potom se cesta svažuje višňovkou dolů, okolo transformátoru, přes silnici a nakonec mezi poli až do vsi. Za Chvíli tam bude, času bylo dost. Vylezla na posed, to by s babičkou nesměla. Šlo to snadno, skoro litovala, že ji nikdo nevidí. Ona teď viděla všechno. Jednotlivé domy, bytovky i malá stavení, traktor na poli před vesnicí i dvě auta na silnici od Křižatek. Taky si všimla motorky zaparkované u pěšiny pod borovicemi, čumákem ve křoví, ale slunce si ten plexisklový štít stejně našlo. Na okamžik si myslela, že Kynštekrova motorka hoří.

Ve vysoké trávě mezi mladými stromky se nad roztaženými, bílými nohama pohyboval veliký, chlupatý zadek, úplně holý. Kamila Papadoulisová rychle zavřela oči a poslepu se přidržela podlážky. Když je zase otevřela, kominík už stál a zapínal si kalhoty, zatímco paní Podzimková ještě svítila v trávě.

„Vstávej, lásko,“ podával jí ruku.

Kamila sledovala, jak motorka kodrcá višňovkou a jak dole u transformátoru paní Podzimková seskakuje. Kominík pokračoval po silnici sám. Pak teprve opatrně slezla. Takový zdržení! Babička se bude zlobit. Žíznavě rozkousala šťovík. Mámě taky vloni říkal láska. Tenkrát byla s mámou dokonce třikrát na koupališti, dvakrát v zoologický a jednou u Spejbla a Hurvínka. Ale to už je dávno. Vykročila z lesa. Slunce pomalu přestávalo pražit.

„Všichni spí za pecí.

A já si spím, kde chci.

Já se toulám se psy.“

U křížku pod lípou ležel dědek šedivák a zpíval si. Utíkala až k transformátoru. Zbytečně. Ležel a zpíval a přes oči měl položenou svůj pomuchlanej klobouk.

Manželství

Schůze skončila před čtvrthodinou a prostranství mezi národním výborem a kulturákem se pomalu vyprázdnilo. Teď už tam jen malý Podzimek s ještě menším Kynštekrem jezdili po zábradlí a malá Kynštekrová bušila míčem střídavě o zem a o zeď kulturáku. Ale všechno tak nějak laxe, bez pořádného nasazení. Jarda Fabián se na to koukal z prvního patra, z chodby národního výboru. Kouřil u otevřeného okna, napřed společně s poštmistrovou a teď už sám. Nudil se stejně jako ty děti, ale nezbejvalo mu než vydržet a počkat na Podzimka, když si to přál. Obě kanceláře i zasedačka zely prázdnotou a poštmistrová už taky zavírala. Jenom na něj mávla, rozloučili se už předtím. Típnul druhou cigaretu a naslepo si přejel palcem po bradě. Už tam zase byl. Jasně pocítil to bolestivé pnutí a v duchu spatřil šarlatovou sopku se sírově žlutým vrcholkem. Do hajzlu! Teď s tím nic nenadělá, na celým tom pitomým místním národním výboře neviselo jedno jediný zrcadlo. Ani na záchodě ne. Jako by tu pracovali sami upíři. Odraz v okenních sklech byl na tak delikátní operaci příliš rozplizlý. Musí vydržet.

Podzimek ho po schůzi poslal nahoru, že si s ním pak ještě promluví. Na stranický buňce, nebo jak tomu říkali, nesměl zůstat nikdo nepovolanej. Jenom Podzimek, jako předseda, tajemník Fencl, pár dalších chlapů, který neznal jménem, a ta tlustá Švejnhová, o který mu řekli, že je učitelka. Musel samozřejmě poslechnout, neměl už ale vůbec nic na práci a knížku dočetl už někdy před obědem. Pěkně otravná brigáda. Otčímův nápad. Pěkně pitoměj, jako všechny jeho nápady. Nejhorší byl ten naprostej nedostatek činnosti. Všechno, co mu uložili, měl za chvíli hotový a víc práce pro něj prostě neměli. Marně se dožadoval další. Brzy pochopil, že jim se svou pilností jde pěkně na nervy, a nechal toho. Nebyl takovej vzorňák, ani se tím nechtěl nikomu zavděčit, akorát že

to nicnedělání bylo k nepřežití. Vyřizoval vzkazy, běhal jim i pro svačiny a vařil kafe. Dokonce i trochu poklízal. Ale to všechno bylo málo, ani polovinu pracovní doby nedokázal zaplnit a nikdo to po něm ani nechtěl.

„Tak si na chvíli někam zajdi,“ posílala ho Šecová, jen aby na ni pořád nezíral.

Sama neměla co na práci, tak co proboha s ním. Jenomže kam? Tady...

„Na, vezmi si zákoník práce a někam si s ním zalez,“ navrhoval mu Fencl. „To se ti bude hodit. Chceš jít přece na práva.“

Jindy mu zas strkal ústavu nebo nějakou vyhlášku. Těch tam měli hromady.

„A kdy mám přijít?“

„Až to pořádně prostuduješ. Žádnej spěch.“

Většinou s tím šel do lesa. Vydrápal se nahoru na Ostrý, až k triangulačnímu bodu, chvíli koukal do kraje a pak se posadil pod borovici.

„Všechna moc v Československé socialistické republice patří pracujícimu lidu.“

Jarda kolem sebe žádnej pracující lid neviděl a bylo mu to upřímně líto. Nedalo se to skoro vydržet.

„Práce v socialistické společnosti je prací ve prospěch celku a zároveň ve prospěch pracovníka samého.“ Práce – pořád práce – jen kdyby nějaká byla. Práce kvapná, málo platná, to tam měli dát, tím se to všechno zřejmě řídilo. Dál než k práci ve prospěch celku se většinou nedostal. Buďto usnul, nebo se posadil na triangulační patník, zapálil si, díval se dolů do vsi na trpaslíky, jak tomu říkal, do polí a dál na protější svahy a na skály daleko za kostelem a za rybníkem. Ves mu někdy připadala jako zrcadlový obraz sebe sama. Nahoře kostel – dole kostel, nahoře rybník a dole rybník. Jako karta do mariáše. Už bylo po žních. Kouřil a díval se, jak se nic neděje. Jenom vzduch nad rozpáleným asfaltem se chvěl a rozostřoval obraz.

Čas bez času a všeho do času.

A... V hlavě se mu řadily rýmy. Když se mu povedla báseň, zapsal si ji do maličkého, osmerkového sešitku, který nosil pořád u sebe, v zadní kapse kalhot. Básně byly to jediné, co ho smiřovalo se stupiditou světa i vlastní existence. Verše, které přečetl, a verše, které napsal. Ty hlavně. Do těch vkládal veškerou naději. Nebylo jí mnoho, ale přece jen existovala.

Už chtěl zavřít okno, ale vtom si všimnul, že se od bytovek blíží komenice Kynštekrová s Podzimkovou ženou Evou. Obě nesly džbány, Podzimkový se kromě toho houpala na ruce síťovka a Kynštekrová za sebou táhla tašku na kolečkách. Kynštekr má asi větší spotřebu. Podzimek je, když se to vezme kolem a kolem, spíš asketa. Aspoň se mu zdálo. Jenom v jednom kuse kouří. Obě byly oblečený dost nalahko, Kynštekrová na sobě měla jenom silonovou propínací zástěru bez rukávů, nahoře ještě pootevřenou na tři knoflíky. Dole se jí napínala kolem širokých boků. Nohy i ruce holé a snědé. Podzimková nohy schovávala pod dlouhou plátěnou sukní a tričko s krátkým rukávem bylo jen o málo bělejší než její kůže. Jako by celé léto nevyšla z domu. Žádný víly, ale celkem vzato, nebyl na ně špatný pohled. Zavřel na okamžik oči. Ženy zatím zmizely v otevřených dveřích výčepu. Zavřel oči a zkusmo Kynštekrový porozepnul další knoflíček a pak ještě jeden. S tou představou se dalo pracovat. Zsinalá Podzimková se smutným, nepřítomným očima se mu vlastně líbila víc, až na ty prsa. Ty měla moc velký. Rozhodně moc velký na to, aby se mohla pohybovat v křehké krajině jeho poezie, a moc velký i na to, aby ji mohl zaplést do svých erotických vizí. Koneckonců obojí se prolínalo. Její oči, tvář jenom tušená za záclonou, jež se na chvíli zachvěla závanem větru. To by šlo.

Ve dveřích výčepu se objevil ten dědek, co bydlí nahoře v lese, Schwarz se jmenuje. A vedle něj hostinský.

„Hele, radši už jdi,“ řekl Schwarzovi a zatarasil svojí medvědí figurou vchod.

„Co bych chodil, když se mi nechce!“ rozčiloval se dědek. „Ty mi nebudeš poroučet, ty vole.“

„Řek jsem, abys už šel. Rozumíš? A myslím to vážně.“

„Vážně, jo? Vážně?! Protože seš celej posranej. Posranej až za ušima! A stejně jsou to čuráci, voba dva, Fencel i Podziměk, a já si můžu říkat, co chci. Já se jich na rozdíl od tebe nebojím.“

„Seber se a vypadni.“

„A ty seš ten největší ču...“

Hostinský udělal krok a jenom lehce do dědka strčil. Schwarz zavrával, sletěl ze dvou schůdků a rozplácnul se na betoně pod nima jako přejetá žába. Hostinský se vrátil do hospody. Dědek se ale nehejbal. Jarda Fabián se rozběhl dolů, ačkoli nevěděl přesně, co by měl udělat. Už tam stály Podzimková s Kynštekrovou. Dědek nic, jen pod hlavou se mu objevila loužička krve.

„Pane Schwarz, slyšíte mě? Je vám něco?“ Podzimková vypadala bezradně.

„Počkej,“ Kynštekrová odložila džbán i tašku, „zkusíme ho zvednout.“

„Já vám pomůžu,“ nabídl se Jarda.

„Nechte ho bejt!“

Za Podzimkem se z kulturáku vyhrnul Fencel a pak i ty další. Taky děti zanechaly hraní a postávaly zvědavě kolem.

„Vždyť má rozbitou hlavu, nemůžeme ho tu...“

„Vem kluka a jděte domů. Já přijdu hned.“

„Ale...“

„Evo! O něco jsem tě požádal.“

Podzimková poslechla. Kluk taky, ani mu nemusela nic říkat. Ještě jednou se pak ohlédla a uviděla, jak si dědek pomaličku sedá a jak mu Kynštekrová podává kapesník. Měla bych se rozvést, pomyslela si a věděla, že to neudělá.

„Co s ním?“ Fencel se na Podzimka tázavě podíval, „Máme ho...? Mám je zavolat?“

„Nech to bejt. Tak zejtra.“

„Nashle.“

Buňka se váhavě rozcházela.

„Pomalu, tak... Jen pomalu,“ Kynštekrová pomohla Schwarzovi nejdřív do kleku a potom na nohy.

„Já vás doprovodím.“ Trochu nesmyslně se zasmála.

„Půjdu s vámi, chcete?“ Jarda doufal, že se nečervená.

„Okamžitě sem pojd!“

„Ale...“

„Neboj, já už to zvládnou,“ usmála se na něj Kynštekrová.

Už se na ni ani neodvážil podívat, klopýtal za Podzimkem bez sebe vzteky, že si nedovolil víc než dvě vteřiny váhání.

Podzimek teď kouřil u stejného okna jako prve Jarda a poslouchal, jak dědek na odchodu zase nadává. Mlčky si stoupl vedle něj. Čekal, co bude. Ale dlouho nebylo nic. Má hnusnou pleť, všimnul si Jarda z té blízkosti. Už trochu vrásčitou, ale zároveň jsou na ní pořád ještě stopy po dávnejch bedřarech, široký póry a takový nepěkný prolákliny. Bezděky se znovu dotkl brady. Abych proboha nedopad stejně. Proč si ho ta hezká Podzimková asi vzala?

„Fencl by ho rozmáz jako štěnici.“

Já jsem pro něj asi taky taková štěnice, pomyslel si Jarda. Nikdy se na mě nepodívá, když se mnou mluví. Mluví přece se mnou, s kým by mluvil.

„Ale já na něj seru, na magora,“ předseda mnul mezi prsty novou cigaretu. „Nemá to v hlavě v pořádku, tak co s nim? Už od třiačtyřicátýho. Už když mi bylo deset, stal se z něj magor.“

„Jak to?“

„To máš jedno. A příště se do ničeho neplet, jasný?“ Podzimek zamáčknuł sotva zapálenou cigaretu a zamknul kancelář. „No co je? Zavři to vokno a běž.“

„Vaše žena...,“ proboha, co to řek. Chce se ho snad zeptat, proč si ho vzala? Vůbec nevěděł, jak tu větu dokončit.

„Co moje žena?“

„Vaše žena... je moc milá.“

„Jo tak. Všechny jsou moc milý. Dokud ti z nich nehrábne jako Schwarzovi.“

Před kulturákem už nebyla ani noha. Jenom u pravého rohu bušila tentokrát míčem do zdi ta malá zrzavá holka, co na ni kluci volaj Papundeklová. Jistě se tak nejmenuje. Prala míč proti zdi a něco si přitom říkala sama pro sebe. Asi hrála školku. Bum a plác – nešikovný tlesknutí a zase znova. Bum, bum, bum. Moc jí to nešlo. Má hrozně tlustý brejle, tak asi proto. Chudinko, ty seš ale vošklivá, politoval ji v duchu Jarda. Skoro jako já. Všichni oškliví mu připomínali sebe sama, ale všichni krásní vlastně taky, jako strašlivé srovnání. Těžko říct, která z obou možností v něm probouzela větší paniku. Na schůdcích před výčepem uviděl pomačkanej černej klobouk, zvednul ho a zašel dovnitř. Sebrat odhodlání u jednoho piva. Potom zamířil k bytovkám.

Čekal tu usměvavou, opálenou tvář, ale otevřel mu překvapenej kominík. Teď na večer už dávno pečlivě umytej, spíš bledej a dost pihovatej, jako většina zrzků.

„Dobrý večer, já jsem... přines jsem... Je doma paní Kynštekrová?“

„To si piš, že je. Kde by k sakru měla bejt?“ Kynštekr hned viděl, že to s tou legrací přehnal, a honem dodal: „Ne, to já jen tak... promiňte, dobrý večer. Pojd'te dál. Máňo?!“

Měl zvláštní modrozelené oči, trochu do šikma, jako by mu v nich pořád seděl posměšek. Žádněj krasavec, ne moc velkej a spíš podšitej, ale stejně, Jarda to věděl úplně jistě. Takhle má vypadat mužskej. Takhle on nikdy vypadat nebude. A Máňa, ještě v tý samý zástěře, celej lán pestrejch květů, zvlněnej a s pěšinkou na tři knoflíčky uprostřed. Vztáhla k němu holou ruku.

„Já... byl tam ten klobouk, tak jsem si myslel...“

„Jo, to je jeho, tak pojd'te dál. To jste moc hodnej.“ Měl dojem, že odpoledne mu tykala.

„No pojd'te, jen pojd'te, aspoň na chvílku.“

„Nebudu vás rušit. Tak jestli teda...“

„Chlape, zavřete už ty dveře a vemte místo.“

Poslušně ho následoval do obývacího. Zapíchnul se do sedačky a Máňa přinesla pivo. Ten džbán už znal. Oba se pořád smáli, na něj i na sebe. Jenom zavřeli dveře někam, odkud ucítil svůdnou vůni dětství. Ucítil ji i přes kominíkovu cigáro. Byla palčivější.

„My se vlastně vůbec neznáme, ale musíte bejt hodnej člověk. Tady by se na to každěj vykašlal.“

Položila před něj talíř se šunkou a sýrem, přidala pár rohlíků. Kominík měl černý tričko s nápisem *Drutěva*, nic od řemesla, čistý a voňavý. Jarda by si na něj byl ale stejně rád sáhnul. Odnést si od nich kousek štěstí. Vypil sklenici, dolila mu další a on se radši díval jinam. Zeptat se ale odvážil.

„No jo, bejval to lesník, nebo snad dokonce nadlesní. Pořád v tom baráku bydlí, ale mají ho na jaře bourat. Proto tak šlípí. Už je to jen troska, tak jako von, jenže to víte...“

„Co takhle panáka? Dejte si se mnou, aspoň jednoho. Mařenko, prosím tě...“

Nedokázal by odolat vůbec ničemu.

„Tím cípem lesa chtějí vést silnici. Tak na zdraví! Copak voni se někoho na něco ptaj...“

I Mařenka si dala. Ťukli si a dala mu pusou. Kominíkovi.

„Aha, vy myslíte tenkrát? Jo, to je pravda. Byla to Židovka.“

„Krásná Židovka!“

„Prosím tě... No jistě, prej krásná, jak jinak... To jsou takový kecy.“

„Ale jdi ty! No tak promiň, já jsem blbej. Vono to vážně není nic veselýho.“

„Schwarz se ji snažil zachránit, nenechal ji odejít, schovával ji. Napřed snad někde ve sklepě nebo kde, a když bylo ještě hůř, tak prej nahoře ve skalách, v nějaký jeskyni.“

„Znáte skály, ne? Byl jste už nahoře? Ne? No tak to ale musíte, to byste přišel o to hlavní, když už tu trčíte. Co je dole, je i nahoře a taky naopak. To určitě znáte.“

Znal to. Ale jak to, že to proboha zná ten kominík? Jak může pánbůh dopustit, aby to znal někdo, kdo vypadá jako normální chlap. V zadní kapse kalhot nahmátl svůj notýsek. Měl sto chutí ho roztrhat, ale nebude tady dělat tyátr. Tady ne.

Kominík si všimnul, jak vyjeveně se tváří.

„No co je,“ usmál se, „já mám rád tajemství, vy ne? Rád si čtu pověsti a legendy a všechny tyhle věci. Hlavně ty místní, ty, co se nás nějak týkaj. Třeba o Zlatý kobyle nebo o Bílejch slonech a tak.“

„O Bílejch slonech?“ podivila se Máňa. „To jsem v životě neslyšela. Ty seš holt přece jen študovanej. Von má průmyslovku, víte, a dokonce chtěl jít dál, jenomže mu to... No nic, tak tam nahoře nejsou jen ty slavný, veliký jeskyně, na který mimochodem přišli až po válce, je tam i spousta dalších, menších a docela malejch, přístupnejch. V jedný takový jí zařídil skrýš. Víte, skrýš, těžko si to vůbec představit, ale prej to byl skoro pokojík, skoro domov – jak to šlo, samozřejmě. Vlhko a zima a... promiňte, nezlobte se...,“ musela si smrknout, „no prostě...“

„Prostě stejně to někdo vyčmuchar a udal. To je celý. No tak, Mařenko, no... Je to blbý, no, co už my s tím naděláme.“

„Už ji pak nikdy nikdo neviděl. Prej byla těhotná a...“

„Jeho pak taky sebrali, jenže on měl... On se v pětačtyřicátým vrátil. Ale hráblo mu, už to nebyl von.“

„Stejně jako my už jsme nebyli my.“

To bylo první, co Jarda po půlhodině řek, a ještě dlouho na to pak byl pyšnej.

„My jsme nebyli my... No vidíte. Víte, my jsme tenkrát byli ještě malí, ale to jste řek moc hezky. Já bych to tak neuměla.“

Kominíková ho mezi dveřma pohladila. Před kominíkem. A ten řek:

„Já už vůbec ne. Ale máte naprostou pravdu.“

Opile vykročil do tmy, směrem ke škole. Teplo a ty šílené hvězdy na jeho počest. Tady je všechno našťěstí tak blízko. Byl rád, že notýsek neroztrhal.

Panenska

Máňa Kynštekrová otevřela okno v kuchyni, pak v obýváku a potom se šla oblíknout na ven. Bylo to jednoduchý, místo včerejší květovaný zástěry si vzala ty kostkovaný šaty, taky bez rukávů a taky propínací, ale přece jenom šaty. Bude tam půlka vesnice – všechny ženský. Obývák nechala a kuchyňský okno zase zavřela. Radši zatahla i záclonku. Do devátý zbývalo ještě čtvrt hodiny, ale v kuchyni už zase bylo vedro. Ne a ne to polevit. Koutkem oka zachytila Podzimkovou s plným košem prádla. Než to všechno pověsí, zbude na ni velký kulový. Možná mají odjinud. Ačkoli, že by se zrovna Podzimek o tohle staral?

Zabouchla dveře, klíče hodila do tašky a na schodech pak vklouzla do dřeváků. To je pohoda, pomyslela si, člověk se nemusí shejbat. Byla ještě pružná, o to nic, ale proč si zbytečně mačkat faldy. Co jsou děti, tak jich přibylo. Frantovi to naštěstí nevadí. Franta to má rád. Spokojeně se usmála. V něčem mají přece jenom štěstí. Lopatková vlastně onehdy říkala, že Podzimek si na maso moc nepotrpí. Na co on si ale vůbec potrpí, když se nepočítají schůze, proslovy a všechny ty jeho slavný funkce. Ještě tak buzerovat s úklidem, aby se služby v bytovce náhodou nepopletly, aby někdo nedej bože nevynechal. Aby se linkrusta blejskala jako psí kulky. Já jsem pěkná sprostáčka, zasmála se nahlas. Franta to má rád.

Na prostranství mezi bytovkami se pod šňůrama ploužila Eva. Ohýbala se pro ty košile a trenky ztěžka, tahala je z koše štítivě jako postřílené zajíce. Jako by každá ta dederonová košile vážila metrák a tou strašlivou vahou ji přibíjela k zemi. Zdálo se, že nic jiného nevnímá. Máně nedalo žádnou práci připlížit se jí až těsně za záda.

„Přiznej se!“ bafla na ni. „Ty ho nemáš ráda.“

Podzimková sebou trhla. Z bledého obličeje zmizel i ten poslední náznak barvy.

„Nikdo ho nemá rád,“ řekla bez úsměvu.

„Ale no tak! To byl jen fór.“

„No jistě, já vím. Tohle taky.“

Divná figura. Velký prsa, ale pas žádnej, zadek taky ne a sranda už vůbec ne. No jo, to do toho nepatří, ale stejně...

„Jdeš pro maso? Za chvíli to přijede.“

„Jo, to víš, že jo.“

Nechce se s ní bavit, to bylo jasný. Skoro jako by se jí lekla.

„Mám ti držet místo?“ zkusila to ještě jednou.

„Nemusíš, děkuju. Už je tam mladej. Dodělám to a přijdu.“

„No tak jo. Kája s Ivankou už tam taky jsou. Tak čest práci.“

Hlavně abych už vypadla, co? Máňa Kynštekrová se zasmála a šla. Vlastně je to spravedlivý, že jsou zrovna voni nejmíc zakyslí. Aspoň ňáká spravedlnost. I když Eva za to asi nemůže, asi není zlá, jen do ní nic není. Do koho by taky bylo, vedle něj. Takovej hazl, taková sádrová komunistická držka. Proč si ho proboha brala? Jenomže co o ní kdo vlastně ví? Vůbec nic. Jenom že je študovaná. Snad knihovnice nebo co. A že si ji před lety odněkud přivez. Každýho jinýho by za tu dobu znala celá ves. Ale tahle byla Podzimková. Podzimková bílá mumie. Nikdo se radši ani nepídil.

Nešleha krájel a sekal, a když už to nešlo dál, na chvíli toho nechal a odehnal mouchy. S divným bzučením se vznesly vzhůru, aby v minutě byly zpátky mezi loužičkami krve. Flaksy házel do okrového balicího papíru, sám viděl, jak se to nechutně lepí, ale co s tím? Dělali to tak všichni. Aspoň se na každou pěkně usmál. A Máňe Kynštekrový občas přihodil kus jater. Franta si to zaslouží a ji měl taky rád. Ráda a hezky se smála, vždycky měl dojem, že by si mohli rozumět. Stojí to všecko za hovno, ale co si pomůžou, když se na sebe budou mračit. Ona to cejtila stejně. A taky byla dobře stavěná, pro našince tak akorát. Líbila se mu po všech stránkách, ale samo sebou, že si nic nedovolil. Byla Frantova a k Frantovi odjakživa

choval upřímnej obdiv. Nenapadalo ho nic, co by kominík neuměl. A blbej taky nebyl, kam by se na něj všichni srali. Navíc slušnej chlap. Kolik je ještě takovejch. Sám sebe počítal tak napůl.

Jakmile přišla na Máňu řada, zabalil jí ty krváky jako všem ostatním, ale když jí je podával, povyklonil se z okýnka, shejbnul se k ní a šeptnul: „Panenka!“

„No Pepo!“ špitla mu uznale naproti. „To snad ani není možný.“

Bylo to rychlý a nenápadný, pokud ve frontě na maso něco takovýho může vůbec bejt, ale i v tom spikleneckým kalupu zaznamenal náznak tý její spásný veselosti. A věděl, že to není kvůli masu, že je prostě zaplatřpánbůh taková. Že za to stojí. No za co... Třeba bejt i trošku škodnej.

„Tak co to bude,“ zazubil se na starou Lopatkovou a zavířil mouchama.

V podstatě měl jen šlachovitý přední hovězí, ňákej pajšl, buček, celý kuřata a špekáčky. Ale zeptat se přece musí.

„Co máte?“ opáčila baba a už předem se nepěkně šklebila.

Bylo jí to jasný tak jako všem ostatním, s Nešlehou v čele. Neměl jí to za zlý. Vůbec se nedivil, že se jí to nelíbí. Jemu se to taky nelíbilo. Ale on si ten socialismus koneckonců nevymyslel. A na játra to teda nebylo.

Eva Podzimková přišla na řadu poslední. Synáček ji zase pěkně vypek. Nepočkal, nedržel místo, jak mu nařídila. Jirka původně chtěl, opravdu chtěl, ale nešlo to. Chvíli, dost dlouhou, tam zaraženě postával, ještě než řezník přijel. Pak se začaly scházet ženský. Bavily se a smály a ukazovaly si na něj. Aspoň se mu zdálo. A byly sprostý. To můžou kluci. Jo, kluci jo. Ale ženský? Dospělý, starý ženský aby říkaly, tamhle je ten předsedovic připrcej pindík? Bylo mu z toho nanic. Když se ho pak Svobodová zeptala, co dělá tatínek a ať mu vyřídí, jak si ho celá ves doopravdy váží, zas to nevydržel. Utek jako zloděj, i když věděl, že si to odnesou oba – on i máma. Ale ne hned. To bylo hlavní. Do tý doby třeba vypukne ta válka, co se o ní pořád mluví. Do tý doby se třeba posere celej svět.

„Co to bude?“ zeptal se Nešleha.

„Co máte?“

Vůbec jí nevadilo, že to musela vystát. Hlavně že už neviděla Máňu. Spravedlivou Máňu Kynštekrovou s účastným pohledem. Nebyla zvyklá bejt ten, kterej ubližuje. Když teda zapoměla na to, čím je žena. Sama za sebe. Skoro se to nedalo vydržet.

Takový prsa a takovej ksicht k tomu. Nešleha bezděčně zavrtěl hlavou. Vypadá jako sedmiboletná panenka Marie. A proč sem vůbec chodí? Všichni přece vědí, že mají všechno nejlepší odjinud. A bez fronty. Nemůžou si to divadýlko odpustit?

„Nic,“ odpověděl jí s úsměvem.

To by neměl, dobře to věděl. Jenže ji nesnášel, hlavně kvůli němu, ale i ona ho provokovala a zároveň nějak cítil, že není nebezpečná. Že si to může dopřát.

„Nic? No tak kilo a půl. Ne, počkejte, radši dvě.“

Nechal mouchy a podíval se na ni. Smála se. Oči se jí smály. A dívala se přímo na něj. Nevypadala tak, jak byl zvyklej. Vyvedlo ho to z konceptu.

„To byl vtip. No jo, já vím, vy jste to pochopila.“ Blbě žvaním, uvědomil si.

„Něco vyškrábnu.“

Bože, já jsem hlupák. Vona je to docela hezká ženská. Ale co se to proboha děje? Dal jí tři kotlety, co měl do Bykoše pro Novotnou, s neurčitým pocitem, že Podzimkové stejně zhořknou v hubě. I když přesně nevěděl proč.

Dívala se z okna, jak se masna pomalu rozjíždí. Až když zmizela v zatáčce za školou, vysypala maso ze sítovky. Chvilí poctivě odlu-
povala zkrvavený papír, ale pak toho nechala a šla se podívat do zrcadla. I na Jirku na chvíli zapoměla, na tu jeho neposlušnost. Ta tu byla koneckonců pořád a nikdy si s ní nevěděla rady, ale tuhle svoji nově nabytou sílu chtěla vidět na vlastní oči, dokud tu je a jestli vůbec. Už onehdy ji zahlédla na tom klukovi, na tom Jardovi, nebo

jak se ten studentík, co brigádníčí u Jiřího, jmenuje. Když chtěli oba zachraňovat toho zraněného opilce před národním výborem. Oba je sice Podzimек zase rychle postavil do latě a oba se za to, jestli si dobře všimla, styděli. Prohráli to na celý čáře, ale věděla, jak ten kluk na ni koukal. Jako na ženskou. Jako na pěknou ženskou. A dneska ten řezník, co ji nemá rád. Je to směšný, no jistě. Najednou! Ale... Je to na ní vidět. Tak je to. Je to na ní vidět a to je celej ten zázrak. A jak je komicky šťastná! Je to lepší než neubližovat, mnohem lepší. Ale je to vidět. A toho by se měla bát. Když to vidí oni, vidí to i on. A jestli toho rychle nenechá, stane se něco strašného. A i kdyby se nestalo, nikam to nepovede, nemůže to nikam vést. To přece ví. Oba to vědí. Už se zase dívala do očí strachu. Ta hezká nebo snad zajímavá ženská rychle zmizela.

Jakpak by ona, která se dívá, jak bije jejich dítě, jak mu mrzačí charakter, ona, která nedokáže Jirkovi pomoci, jak by dokázala odejít. Nenávidí se za to, ale už jen ten nelidskej řev má nad ní hroznou, hypnotizující moc. Znehybní. Stáhne se do sebe a oněmí jako ten kluk. V těch nejhorších scénách mu neumí bejt matkou, v tu chvíli je na tom stejně jako on. Bez příčiny provinilá, zadupaná do země, ochromená hrůzou. Propadá se do vlastního dětství a selhává. Kdyby to nezažila sama na sobě, snad by to bylo jiný. Snad by si byla Podzimka ani nevzala.

Nepoznala to. Nepoznala, že on bude jednou opakovat to, co dělal její vlastní otec a před čím utekla. Bylo to tak jiný. Vypadalo to tak jiný. Na jedný straně smutnej muž, kterému sebrali všechno, co měl. Profesor francouzštiny na starý kolena ve fabrice, zatrpklej a vzteklej, na druhý on, o devět let starší než ona, veselej a plnej elánu. Někdo, kdo věří tomu, co dělá a dělá to naplno. Nikdy by ji to nenapadlo. Byla hloupá. Hloupá, zamilovaná kráva. Co hůř, kdoví jestli doopravdy zamilovaná. Možná jenom hloupá. Hloupá kráva na útěku. Komunista... To jsou skoro všichni, na tý druhý straně už toho zažila dost.

Žije s ním a žije ten život, co si vybrala, jak nejlíp umí. I s tou hořkostí, která je čím dál obludnější než ta otcova. Deziluze znáso-bená vědomím, že ho nikdo nemá rád. Že ho většina tiše nenávidí. Hodně tiše, ale není hloupej, dobře to ví. Je to všechno její chyba, nikdy se neměla takhle rozhodnout. Za ty roky se už tolik propletli, tolik propojili až do nejmenších kapilár, a navíc kam až by byl Podzimek ochoten zajít, kdyby se s ním chtěla rozejít. Předseda MNV není bůhvíco, ale ona není už vůbec nic.

Otec se jí to tenkrát zoufale snažil rozmluvit, ale jak mohla věřit zrovna jemu.

„Ještě jednou! Ještě jednou, a všechny panenky poletěj do popelnice, to mi věř!“

Obě na to tenkrát s matkou koukaly tak, že je to sice strašný, ale že na to má svým způsobem právo. Tolik mu všichni ublížili.

„Ty! Tak chytrá, tak nadaná! Tak hezká, taková panenka! Porcelánová. Bílá panenka z porcelánu. Ne jako ty umělohmotný malý kurvičky s podmalovanejma očima, co se dneska nestyděj nabízet dětem. Rozmysli si to, prosím. Ty, která si můžeš vybírat! Nedělej to, prosím tě! Nedělej to...“

Poprvé v životě prosil. Aspoň co pamatovala. Jenomže už bylo pozdě.

Viděla před očima matku. Viděla ten čestnej model. Viděla, jak se ta společenská kastrace mění v nekonečnej přívál soukromýho sprostáctví. A taky prasárniček a prasáren. Nic takovýho nechtěla zažít.

A v tom se nezmýlila. V tom jediným. Podzimek ji opravdu miloval. Podzimek nikdy nezahnul, pokud věděla. Byla o tom přesvědčená. Ale byly jiný, hnusný věci, kterejm se nedokázala bránit a který snad měla předvídat. Z pocitu provinilosti zůstávala. A dlouho se jí přese všechno líbil. Jak roky šly, jak hora bezmoci rostla, vlezlo to nakonec i do postele. Skoro ze dne na den. Najednou s ním nemohla spát. Nebyl to záměr, nebyl to trest. Nechtěla ho vydírat. Prostě nemohla.

Pak už se jenom s hrůzou dívala, co to s ním dělá. On ji doopravdy miloval, nebyl schopen najít si lacinou náhradu. A zároveň nebyl schopen nic změnit. Nic na sobě, natož kolem sebe. Sám už dávno pochopil, že to druhé je eventuálně snazší. Jenomže to se taky nepovedlo. Pokud nechtěla počítat, že i destrukce je změna. To už ani on nedokázal. Dávno nebyl revolucionář.

Viděla, jak se až překvapivě rychle mění k ještě horšímu. Ale už s tím nechtěla nic mít. Namlouvala si, že nemusí. Jeho mužnost, možná kdysi skutečná, byť pošetilá, mizela jako dým. Viděla, jak ho nechtěně připravuje o všechno, co z ní ještě zbylo. Měknul a rosolovatěl. Rostlo mu divný, malý bříško, ačkoli byl vlastně hubenej. Jako těm africkým dětem, co je furt komunisti ukazovali ve zprávách. A zloba taky narůstala. Nedokázala nic udělat. Jenom se dívala. Nejistá a slabá. Se svejma posranejma knížkama. Taková, jakou ji chtěl celou dobu mít. A milenec v tom nehrál žádnou roli, vlastně ne. Snad jen tu, že se sama sobě poprvé v životě na pár vteřin líbila.

Kolébka

Slunce zas od rána nemilosrdně pralo. Prohnalo lesem desítky zářivých šípů a rozvonělo přeschlou travu, mech i dřevo. Všechno se to na prahu podzimu ještě chvělo životem. Jarda Fabián chvíli hleděl na chvátající mravence. Ti mají pořád co dělat, pomyslel si závistivě. A to, co dělají, má zcela jistě i smysl. Patrně mnohem větší než dejme tomu gymnaziální studium, o tý debilní brigádě nemluvě. Jarda dnes začal svůj den rovnou v lese. Předposlední den strašlivé brigády na místním národním výboře. Hromada knih, kterou si přivlekl z Prahy, časem doplněná ze skromných zdrojů místní lidové knihovny, ani sebedešší procházky krajem nemohly zaplnit všechnu tu prázdnotu, která vznikne, když člověk nemá dost skutečné práce. A když ještě ke všemu musí práci předstírat. Očistec nicnedělání a nudy se zaplatpánbůh pomalu nachýlil.

Včera mu tajemník Fencel přímo doporučil, ať přijde až později. Tak na jedenáctou. Aby se neřeklo, zároveň ze stohu papíru na svém psacím stole vytáhl vyhlášku o komunálním odpadu.

„Dopoledne študuj.“

Sám ji určitě v životě neotevřel. Nejenom Jarda, i Fencel a Šecová už se upřímně těšili, až ta jeho brigáda skončí. Kdyby to nenařídil Podziměk, ani by žádnýho brigádníka nepřijali, ale předsedovi nešlo odmítnout.

Jarda pozoroval mravence a v jednom okamžiku dostal chuť mezi ně šlápnout. Zlobil se na všechny a na všechno. V první řadě na otčíma, protože to byl jeho nápad, on to s Podziměkem domluvil a on taky vymyslel, že se má Jarda příští rok hlásit na právnickou fakultu. Sám byl právník, měl na fakultě známý a tvrdil, že jedině to může vyvážit všechny škraloupy Jardova zemřelého otce. Že nikde jinde nemá Jarda šanci. Zlobil se taky sám na sebe, protože s tím byl svolný, ačkoli se mu vůbec nechtělo. Jenže měl strach, že otčím

má v podstatě pravdu, a na vojnu se mu nechtělo ještě víc. Jestli ty práva opravdu vystuduje, bude mít aspoň co dělat. Advokáti snad proboha mají, snad to nemusejí jen předstírat. Jasně viděl, jak by to vypadalo, kdyby skončil jako poskok s maturitou. Zřejmě bylo úplně jedno kde, ve všech kancelářích to bude podobný. Maturita už neznamená vůbec nic.

Nechal mravence jejich dělnému štěstí a pokračoval dál do lesa. Místo hromadné vraždy zaujala v jeho připečeném mozku eventuální sebevražda. Ta se k básníkovi hodila koneckonců mnohem líp. Byla to hezká představa, už ji měl dosti propracovanou, ale pořád šlo leccos vylepšit. Pohřeb například. S tím se dalo pracovat prakticky donekonečna. Zkusil začít s Terezou. Přes slámové vlasy jí přehodil černý závoj. No, ten by si zřejmě nevzala; není tak přepjatá. Musel by asi vzít zavděk černým baretem. Nebo jen jednoduchou stuhou, kdyby to bylo v létě. Ale na černých šatech trval. Nějaký lehký, vzdušný materiál, něco, co se k takové křehké bytosti hodí. Tereza by pravděpodobně vůbec nepřišla. Za ty tři roky s ní o samotě mluvil všeho všudy dvakrát. Možná třikrát. Nikdy jí nedokázal říct, jak strašně ji miluje. A kolik pro ni napsal básní. Takže ona vůbec nic netuší. Je to jeho chyba, ale jak to měl udělat? Představil si tu dlouhou chodbu, kde dennodenně korzovali, jakmile přišla velká přestávka. Sem a tam, sami, nebo ve dvojicích. Nesmát se, moc nemluvit, a když, tak jen rychle a potichu. Nezastavovat, ani nepopoběhnout, tiše se míjet v pachu nadržенých těl a ohnilých jablek, před nestoudně slídivýma očima dvou frustrovaných profesorek. Copak se tam k Tereze mohl vůbec přiblížit? To by bylo znesvěcení. Ne, velká přestávka nebyla vhodná. Ze školy ale nikdy neodcházela sama a jinou, lepší příležitost si taky vytvořit nedokázal. Pro jiného by to jistě nebyl problém, jenomže on, nemohoucí rádoby básník s nečistou pletí? Jemu zbývala jenom ta velká přestávka, jakkoli nevhodná, jakkoli trapná už z podstaty.

Zkusmo vyměnil Tereze barety za docela malý, decentní klobouček, malinko staromódní, a s jedinou rudou růží v útlých rukou ji posadil do první řady. Nechal ji plakat, samozřejmě ale jen tolik, aby jí příliš neopuchly oči. Spíš jen jednotlivé slzy, kanoucí pěkně jedna za druhou. Ani si nevšimnul, jak se les před ním pootevřel. Pěšinka se stáčela kolem nevelikého palouku, aby se za ním připojila k široké cestě. Ve vzrostlé trávě za divokým křovím se krčila barabizna. Nebyl to malý dům, ale všechno na něm neodvratně směřovalo k zemi. Schwarzův dům, ten, co ho chtějí zbourat. Bývalá hájovna. Nešel tudy prvně, ovšem teprve od toho trapného okamžiku, kdy se spolu s kominicí a taky s předsedovou manželkou pokoušel zraněného ožralu zachraňovat, věděl, že se jmenuje Schwarz. Že mu ten dům patří a že už dlouho asi nebude. Ještě pořád mu ten nepovedený pokus rozhoupával žaludek. Zase neobstál, zase jenom dobrá vůle. Stačilo, aby na něj Podziměk dupnul. Paní Podzimkové to taky stačilo, ale to pro něj není žádná omluva. Podzimková je ženská. A on? Jediné, co předevčírem zachránil, byl Schwarzův klobouk. Co je proboha on? Dotkl se sešitku v zadní kapse kalhot. Jeho lepší já už zase bylo v pokušení všechny básně vyrvat a sešit zahodit. Básník přece nemůže být zbabělec. Nebo může? Mohl by s těmi papíry rozdělat ohníček a vzít to všechno s sebou. Spálit se svou zbabělostí kus lesa, barabiznu, toho vychlastaného dědka a všechn ten nesmyslně kypící život kolem dokola. Oheň by tu hnusnou živost, to šílenství pudů ještě znásobil. I když jen na chvíli.

Přistoupil k zadnímu oknu a místo ohně si zapálil cigaretu. Chvilí trvalo, než zaostřil temnotu uvnitř. Nakonec docela dobře rozeznal Schwarze, zase s nějakou láhví v ruce, jak se tou druhou pokouší po stole rozkládat houby. Už byly nakrájené a dědek je rovnal rovnou na ubrus z voskovaného plátna. Kýval se u toho ze strany na stranu, rozcuchaný, s podolkem visícím z příliš velkých kalhot. Aniž to musel cítit, Jarda přesně věděl, jak štiplavě a nakysle páchne. Ten pach byl skutečnější než vůně cigaretového dýmu. Dědek si přihnul,

a jak se přitom zamotal, srazil na zem část toho, co předtím tak pracně poskládal. S klením odložil flašku. A pak, místo aby všechno sesbíral, oběma rukama smetl na podlahu i zbytek.

„Ruce vzhůru!“

Jarda odskočil od okna. Div že nespokl vajgla. Ale za ním stál jen kominík a smál se. Chvilíčku trvalo, než ho poznal. Nejenom pro to leknutí, to taky, ale Kynštekr byl samá pilina. Obalilo mu to pruhovaný tričko a zasypalo zrzavý vlasy. I kolem něj se vznášel oblak jemného prachu a taky vůně dřeva. Vypadal jako takový to divný stvoření z nějaký pohádky. Takový, co ho napřed namažou medem a pak vyválejí v peří. Něco na ten způsob. Ale tvářil se přívětivě jako vždycky.

„Řežu mu tady dříví,“ vysvětlil, i když se ho Jarda na nic neptal.

„Dědek už toho není schopnej, to víte. Vždyť jsme vám říkali... Možná že už to ani nemá cenu, ale já to radši udělám. Vzal jsem si den volna. To mě nezabije a odpoledne můžu s dětma k vodě. Podle mě dřív než zjara nic bourat nebudou.“

„Voni maj na všechno času dost. To už jsem si taky všim,“ přitakal mu Jarda.

„To máte recht.“

Kominík se usmál a nabídl mu cigaretu. Přijal a mlčky postáli. Jak dobře mu s tím kominíkem bylo. Netušil proč, ale vždycky když s ním mluvil, jako by se mu vracela důstojnost. Jako by nacházel milost ve svých vlastních očích. Alespoň pro tu chvíli.

„Tady žil se svou ženou? S tou Židovkou?“

„Jo, tady bydleli. Než ji musel schovat. Takovej zoufalej pokus, po pár měsících ji stejně našli. Asi se to dalo čekat.“

„A byla těhotná?“

„Říká se to. Ale to máte jako se Zlatou kobyloou nebo s Bílejma slonama. Tak do roboty! Mám toho ještě dost. Mějte se.“

„Já bych vám pomoh, ale zas tam musím. Na výbor...“

„No jo, já vím. To je dobrý,“ kominík típnul cigaretu. „Byla to hrůza, jenomže kdo ví. Kdyby ho v osmačtyřicátým nezavřeli znova,

zas komunisti, třeba by se z toho dostal. Ale jak říkám, kdo ví. Možná že už by byl stejně magor. Kdo by taky nebyl, že jo...“

„Lidi jsou hrozný svině.“

Doprovodil kominíka před dům.

„Lidi? No já nevím... Spíš strach. Největší svině je strach.“

Kominík vložil do kolíbký nové poleno. Udělal to se zdánlivou lehkostí a pak už Jardovi jen zamával.

„Zatracená koza!“ zamumlal si pro sebe. „Kdyby aspoň měla všechny čtyři stejně dlouhý.“

Jardu na pěšince polilo horko. Ještě že nic neřek. Ještě že nevy-slovil slovo kolíbký. To by byl zase všechno pokazil. Takovej trapas to moh bejt. Jakápak kolíbký! Koza je to. Jen koza doprčic, co jinýho, ty idiotskej rádoby básníku.

Usadil se na klády proti mraveništi. Už musí jít, ale ještě se tady nasnídá. Od rána měl v puse zatím jen dvě cigarety. Vytáhl ze žebradla papírový sáček, z něho dva rohlíky a deset deka salámu. Koupil si to v konzumu cestou do lesa. A taky sodovku. Tu otevřel kapesním nožíkem. Za dva dny už bude jeho trápení konec. A začne nějaké nové. Chtěl se radši vrátit na svůj pohřeb, ale nestih-nul to. Vyrušil ho šelest a praskání. Z ohybu cesty se vynořila Eva Podzimková.

„Dobrý den,“ zahuhlal s plnou pusou.

Sakra, zrovna když jí. Musela ho přistihnout, jak jí. Tiše odpo-věděla a pospíchala dál. Ani se nezastavila. Zdálo se mu, že ani jí to setkání není zvlášť příjemné, i když se usmála. Tak co sem leze! Co sem do prdele leze, zlobil se. A v těch šatičkách, copak takhle se chodí do lesa? Ani košík neměla, ani bandasku, nic. Kam sakra jde. Taky za Schwarzem? Naházel zbytky jídla do pytlíku. Docela ho přešla chuť. Připadal si stejně nemožně, jako kdyby ho viděla vyměšovat.

A nic! Rozhodl se. Nikam nepůjde. Žádnej národní výbor, stejně tam o něj nikdo nestojí. Jen ať jsou klidně nepřijemnosti. Už toho

má dost. Žebrat o práci, snášet posměšný pohledy a marnit čas. Vydal se k vrcholku kopce, potom po hřebeni, kousek zas dolů přes louku a znovu nahoru až ke skalám. Když to na něj v půli cesty přišlo, použil vyhlášku o komunálním odpadu. Vzpoura.

Podzimková... Předsedova žena, ale nějak se k němu nehodila. Byla celá podzimková, oči měla podzimkové, ňadra měla podzimková... Ne, ňadra ne. Podzimková ňadra si představoval menší, asi jako má Tereza.

Ve Zlaté kobyle uprostřed kamenného kruhu strmých, bílých srázů už nemyslel vůbec na nic. Nebyl zvlášť šikovný. Přesto vystoupal kousek do svahu, v místě, kde to aspoň trochu šlo. Uvolněné šutry rachotily pod nohama. Rukama se přidržoval zakrslých bříz. Teprve odtud shora uviděl otvor v protější stěně. Skoro po čtyřech se spustil zpátky dolů a šel se tam kouknout. Objevil zarostlý vchod kamsi do nitra skály. Sehnul hlavu a vstoupil. Ovanula ho vlhkost a sevřel chlad. Udělal jen pár kroků. Dál se neodvážil. Vyšel ven a napadly ho verše:

Hlubina paměti
Kamenný práh
Kolébka času
jenž se nenarodil.

Spokojeně si je zapsal. I právník může psát dobré verše. Proč by nemohl.

Ještě byl dost daleko od vsi, když uslyšel slavnostní fanfáru a pak i huhlavé hlášení místního rozhlasu.

„... právě dnes, 29. srpna 1975, si připomínáme devětadvacáté výročí Slovenského národního povstání, této významné události našich novodobých dějin. A proto...“

Devětadvacátýho, no jasně. Devětadvacátýho, SNP a za dva dni konec. Konec prázdnin.

Byly dvě hodiny. Fencel ani Šecová neřekli jediný slovo. Podzimek byl zase někde ve Zdicích. Nikomu nevadilo, že jde tak pozdě, nikdo si nejspíš ani nevšimnul, že tam nebyl. A už vůbec ne, že se vzbouřil. Škoda. Ale napadla ho ještě jedna báseň:

Projdi tím lesem
Strachuj se kde jsem
I když mě najdeš
Budu ztracený
U cesty střípek bez ceny

Hraběnka

Vybavoval si svou ruku pod její sukní. Ten první okamžik. Holá, hladká kůže na dívčím stehně. Vybavoval si, jak byl překvapený vlastní odvahou, a ještě mnohem víc tím, že ona se nebrání, že souhlasí. Že může postupovat dál. Asi. Úplně jistý si nebyl. Vlastně ho to na chvíli až zaskočilo, ale pak už to šlo rychle. Hodně rychle. Byl podvečer, ještě světlo, červen. Posekanou trávu, její vůni, to si taky ještě vybavoval a přišlo mu to trochu k smíchu. Holt vesničani. Buď to seno, nebo sláma. Kolik zdejších maníků asi udělalo první zkušenost s jinou podestýlkou? V kanafasu se to povedlo málokomu.

Byl do ní zamilovaný, to věděl určitě, ale ten konkrétní pocit se vytratil už dávno. Proč a jak a na co těch pár měsíců myslel, o čem se spolu vlastně bavili... Bavili se hodně, hlavně ona pořád mluvila. Zbytečně moc. Zato si dobře pamatoval, jak mu otec nadával, jak mu ji s nepříjemným úšklebkem rozmlouval. Nic pro tebe, říkal. Zapomeň na to. Nějak se to domák, poznal na něm všechno, asi to nebylo nic těžkého. Že se s ní i vyspal, to se naštěstí nedozvěděl. Určitě ne. Byl by si neodpustil komentář. Dokázal si ten proud oplzlostí živě představit. Prázdniny tenkrát strávil po různých brigádách, stavba mládeže, pomoc při žních... Bylo to ještě před Únorem, ale budovali už zuřivě. A svorně. Tomu se otec posmíval úplně stejně jako představě, že by mu mohli dát dcerku z velkostatku. Spíš než venkovskej proletář byl věčnej asociál a cynik.

Přišly nové zkušenosti, čím dál odvážnější. Banální vůni sena rychle pustil z hlavy. Pak šel na vysokou a vídali se už pomálu. Ani za otcem moc často nejezdil. Že ji ze školy brzy po převratu vyhodili, to se dozvěděl až bůhví kdy. Zřejmě až v době, kdy už ani nebydlela ve vsi. Sebrali jim statek a museli se vystěhovat. Prej někam do pohraničí, zapomněl kam. Jistěže to věděl, tehdy to věděl jako všichni. Otec mu hlásil hned mezi dveřma:

„Slečna hraběnka je fuč. Na statku je teď jediným hospodářem vítězný lid. Študuj, študuj, za pár let tomu cirkusu můžeš šéfovat ty.“

A to se taky stalo, i když zdaleka ne hned. Pěkných pár roků byl předsedou místního družstva, ale toho už se starej nedožil. Těžko říct, komu se tenkrát otec vysmíval víc, jestli jí, nebo lidu. Vždycky měl dojem, že se vysmívá všemu, co on má rád. Dávno zapomněl, kam museli odejít. Upřímně řečeno nemyslel si, že by se ho to nějak zvlášť týkalo. Nemyslel si to tenkrát, natož teď, po pětadvaceti letech.

Na tý první souloži ho nejvíc překvapilo, že je to přesně takový, jak si představoval. Spíš ještě lepší. Vůně posečený louky, praskání lesa za hlavou a celá ta červnová idyla se do toho vloudila samovolně a v tý vzpomínce už sice zůstala, ale už tenkrát věděl, že bez toho všeho se napříště klidně obejde. Že je to jenom taková nadstavba. A ona? Kdo ví. Zeptal se, jestli se jí to líbilo. Nelogicky mu odpověděla, že ho miluje. Takže vlastně neodpověděla. Žádné další ženy už se na to nikdy neptal. Ale byla milá, Ludmila. Milá, slušně vychovaná holka. Taková přemějšlivá. Až moc, jak se mu zdálo. Samej Kant a Spinoza a tenhle a tamten. Řeči – spousta řečí... Hlásila se na filozofii a dokonce ji vzali. Vždycky mu to přišlo trochu legrační.

Teď stála před ním a Podzimkovi nezbylo, než se jí konečně podívat do očí. Celý to bylo krajně nepříjemný a vůbec to nemusel dělat. Takový podělaný nesmysly, jako kdo si koupí kterou chalupu, nemusí vyřizovat předseda MNV osobně. Klidně to moh nechat Fenclovi, tajemník by byl ažaž. Nebo i Šecový, ale bylo mu to trapný. Když se znali... Nechtěl vypadat jako zbabělec. Musí to vydržet. Koneckonců nedělá přece nic špatnýho. Prohlídnul si ji už předtím. Viděl světlovlasou ženu, malou, ale nezvykle rovného držení těla, které ji činilo větší. Městsky oblečenou, ano, městsky, ten rozdíl byl vidět na první pohled. Její vzhled byl zvláštní, ale přitom ne úplně nesourodou směsicí vyžilosti a zároveň i jisté mladistvosti. Na čtyřiačtyřicet nevypadala, zvlášť zdravě a spořádaně ovšem taky ne.

„No tak co?“ řekla. „Ty se rozhoduješ až teď, nebo co?“

Rychle se vzpamatoval. Rozhodnutý byl samozřejmě už dávno, vlastně hned, jakmile tu žádost dostal na stůl. Ale byla pravda, že většina těch zasutých záležitostí, těch „vzpomínek“ – v duchu k tomu slovu bůhví proč přidával uvozovky – mu proběhla hlavou, až když ji uviděl.

„Ne. To víš, že ne. Jen jsem si zavzpomínal.“

Trochu se ušklíbla, aspoň se mu zdálo.

„Já ti to neschvám. Nepodepíšu to. Tedy nejenom já, o mě tady vůbec nejde.“

„Proč ne? Pořád se nás bojíte? Všichni už jsou dávno mrtví, jen já se sestrou jsme takoví blázni, že nás to sem ještě táhne. Říkaly jsme si, že by bylo hezký, mít tady chalupu. Myslíš, že jsme nebezpečný?“

„O to přece taky nejde.“

„Já jsem zdravotní sestra, ona dělá v metru. Není na nás nic strašidelného. Ani nikdy nebylo, samozřejmě. Tak proč?“

„Ten barák není na prodej.“

„Schwarz říkal, že jo, že by nám ho rád prodal.“

„Schwarz je vypitej, dementní dědek. Jestli u vás v Motole ležel, tak to víš sama nejlíp.“

„Já bych neřekla.“

„Do toho se nebudeme pouštět. Je to zbytečný. Ten dům se bude bourat. Je to dávno rozhodnutý, rozumíš? S vámi to vůbec nijak nesouvisí a já bych se o tom s tebou ani nemusel bavit. Ale jednak seš to ty a jednak nevím, proč bych ti nemoh podat pravdivý vysvětlení. To je obyčejná slušnost.“

Litoval toho ještě dřív, než tu větu dokončil. Do prdele, proč to říká.

„Slušnost... Aha. To byla vždycky tvoje parketa, to je fakt. No tak se měj pěkně.“

Zasmála se. Podzimkovi se zdálo, že hnusně.

„Najděte si něco jinýho.“

„Myslíš tady? Vážně? A vy nám to přiklepnete?“

Nevydržel. Nechal se vyprovokovat.

„Já nevím, sakra. Jak to mám vědět? Já... Co si o sobě vůbec myslíš? Já s tebou jedním... Myslíš, že jsi něco, něco...“

Nechtěl to říct a neřekl to. Neřekl – lepšího. Ale stejně.

„Tváříš se jako nějaká...“

Už měla ruku na klice.

„Nějaká co? Myslíš jako nějaká zdravotní sestra?“ Odešla.

Zapálil si cigaretu a postavil se k pootevřenému oknu. Ze zvyku za záclonu. Viděl, jak dole vyšla ze dveří, minula vchod do výčepu, udělala ještě krok a pak ji kopací míč, přesně vržený z klubka nudících se spratků, trefil přímo do obličeje. Trochu se zapotácela. Ruku vztáhla až pozdě. Muselo to dost bolet. A potom Jirka, jeho devítiletý syn, dohopkal s odporně pitvornou, přemrštěnou dětinskostí pro balon a vítězoslavně zazpíval:

„Jéé, promiňtéé! My neradi.“

Ostatní skřeti mu jásavě aplaudovali. Ona ho minula beze slova.

Podzimek zahodil cigaretu a několika pohyby, tak rychlými a vyšinutými, že si jich skoro nebyl vědom, se ocitnul dole. Držel svého syna pod krkem, bil ho do obličeje znovu a znovu a křičel:

„Hajzle! Ty malej, zsranej hajzle! Tohle budeš dělat slušnejm lidem? Ty zsranej, zbabělej hajzle! Zbabělej! Rozumíš!? Padej domů, ty zbabělej hajzle...“

Marie Lopatková všechno viděla cestou z krámu. Rozhořčení na chvíli vystřídala starost o vnučku. Kamila už měla být dávno doma. Zamyšleně se sunula do kopečka, taška na kolečkách byla skoro plná, hrkavě se jí kývala za patami a rychleji to nešlo. Ta taška byla nanejvýš praktická, to musela uznat, ale přesto ji neměla ráda. Připadalo jí, že ji definitivně přiřazuje do skupiny lačných a hádavých socialistických důchodkyň, všech těch frontových bojovnic, se kterými cítila jen pramálo společného. Ačkoli stání ve frontách ji čas od času taky

neminulo, jinak by byli bez masa a bez zeleniny. Naposledy poslala do fronty Kamilu. Když musí mít mermomocí meloun, tak ať se o něj zaslouží. Hrozně ji to popouzelo, ale vášnivou Kamilinu touhu po melounu, který byl k mání tak dvakrát za celé léto, dokázala pochopit. Taška škobrtla, brnkla kolečkem o kámen a zakymácela se.

„No tak! Co to děláš, ty neřáde?!“ obrátila se k ní Marie.

Kolečko naštěstí vydrželo. Jelo se dál. Nikdy by si ji byla sama nekoupila, dostala ji od dcery k Vánocům a už si zvykla. Jistá nechut tu ale byla pořád.

Před kulturákem se na chvíli zastavila se svou jmenovkyní. Sousedka z bytovky, kominíková žena Máňa Kynštekrová mířila s oběma malými dětmi opačným směrem. Ke krámu, na zastávku autobusu.

„Jedeme na víkend k mamince,“ hlásila. „Dlouho jsme se neviděli.“

„To je dobře,“ pochválila ji Marie Lopatková, „babička bude mít radost. Ty jsi moc hodná dcera, Maruško.“

„Ale jděte.“

„No jo, já vím, paní učitelka promluvila, vid’? Promiň, to víš, já už se toho poučování nezbavím.“

„Viděla jste to? To je hrůza, co? Hulvát jeden! Vlastně oba, jeden horší než druhý.“

„Viděla. Ještě jsem z toho celá pryč. To víš, ten kluk za to tolik nemůže. Já ho taky nemám ráda, roste z něj pěkný parchant. Ale pořád je to jenom dítě. Starej by měl mít rozum. Co z něj takhle udělá? No nic, darmo mluvit. Tak vy jedete pryč... A co ta hasičárna zejtra? Vy nejedete do Zdic na tu slávu?“

„Prosím vás, jakápak sláva... Hasiči se ožerou na hřišti a bude jim k tomu hrát dechovka. To bude celá sláva. U toho já bejt nemusím. Ale Franta tam jede, slíbil, že jim s něčím pomůže nebo co.“

„No jo, bez Franty se holt nic neobejde, vid’?“

„To je fakt. Já mu někdy říkám, že je takovej místní Ferda Mravenec. Ale mně to nevadí, ono ho to baví. Dokonce slíbil tomu

malýmu zmetkovi, tomu Jirkovi Podzimkovi, že ho tam svezou na motorce. To se mu teda dost divím.“

„Jen ho nech. Aspoň ten kluk jednou zažije něco pěknýho.“

„Ale jo, já mu to neberu, když na něj má nervy... Tak my už musíme, aby to nakonec neujelo.“

„Běžte, běžte, Maruško, užijte si to. A pozdravuj ode mě maminku!“

„Děkuju, vyřídím. Pozdravujte Kamilku, to je jiný dítě než ten hajzlík, to vám teda řeknu. Tak na shledanou.“

Zmínka o Kamile vrátila Marii Lopatkovou jejím vlastním starostem. Bezděčně pohlédla směrem k bytovkám, a ačkoli ji nikde nezahlédla, přidala do kroku. To by tak ještě scházelo, aby se jí poslední den před odjezdem něco stalo. Ale copak jí mohla celý dny držet za ručičku, vždyť už je jí osm. Proto ji poslali na venkov, aby se tu trochu vyvětrala. V Praze si za celý rok užije smradu ažaž. Třeba už je doma. Taška samou námahou tiše zaúpěla.

Kamila si vyšla na dlouhou vycházku hned dopoledne. Předem počítala, že bude dlouhá, a dokonce si od snídaně schovala do kapsy rohlík. A taky si vzala pětikorunu pro všechny případy. I když věděla, že do Zdic už znovu nepůjde, poněvadž tam nic není. Pustila se dolů z kopce a pak ven ze vsi. U hřbitovní zdi, před kostelem svatého Jiří, stál katolický farář pan Mihálik a kouřil. To Kamile úplně vyrazilo dech. Fuj, pomyslela si. Kouřil kdekdo, kromě babičky snad úplně všichni, na to byla zvyklá. Ale farář? To se asi nepatří, to jí přišlo divný. On zřejmě taky nebyl moc rád, že ho viděla. Nevlídně odpověděl na pozdrav a zmizel za zdi. Nebyl tak hezkej jako československej farář z Husova sboru. To rozhodně ne. Ani tak mladej. Mohlo mu bejt... no... nevěděla. Byl šedivej a trochu nahrbenej. Babička o něm sice tuhle říkala – Mihálik, ten by si tam Husáka nepověsil, ten ne – a myslela to jako pochvalu. Taky dědovi říkala, že je to sice starej neruda, ale že seděl a vůbec, že ho uznává, i když

ty katolíky nemá moc v lásce a papeže že si můžou strčit někam. Kamile se stejně dvakrát nelíbil.

Zato se jí líbil kostel svatého Jiří, ačkoli se k němu bohužel dalo dostat jenom přes hřbitov, a to nebylo nic příjemného. Ale stálo to za to. Kostel svatého Jiří byl opravdu starej, babička dokonce říkala prastarej, a bylo to na něm hned vidět. Omítka byla odprejskaná, dveře rozpraskaný a vybledlý a ta veliká klika, co šla špatně otevřít, byla celá zarezavělá. A taky to bylo cítit. Jakmile člověk vstoupil dovnitř, obklopila ho tajuplná, vlhká vůně. Kamile se pokaždý zdálo, že ji ta vůně celou prostoupí, že ji trošičku jakoby nadzdvihne, vytáhne ji ze všeho normálního a přendá někam úplně jinam. Kdyby měla někomu popsat, co tím přesně myslí, vůbec by to neuměla, ačkoli dobře věděla, jak to je. Pro sebe tý vůni říkala vůně času. Ale to nikomu nevykládala, všichni by se smáli. Nebo by se možná ani nesmáli, jenom by nerozuměli, jak to myslí, a ona by to líp vysvětlit nedovedla.

Taky se jí líbili všichni ti roztančení andělé podél stěn, co se jen tak konečkem prstů dotýkali krásně zakroucených sloupků a listů vinné révy, ale bylo jasné, že jsou uprostřed letu nebo snad nějakých rajských radovánek. A taky ty umírající svaté krasavice, všelijak probodávané meči a kopími, s očima obrácenýma v sloup, a přitom překrásné. Žádná neměla brejle ani zrzavé vlasy. Žádná se ovšem kupodivu vůbec nebránila, ani neprotestovala. Asi to nešlo, asi věděly, že to nemá cenu. Na druhou stranu žádná ani neplakala a Kamila je chtě nechtě musela obdivovat. Ani jedna jediná v celém kostele neplakala, alespoň pokud si Kamila všimla. Ani ta ze všech nejkrásnější – Panna Marie. Držela v náručí mrtvého Ježíše, Kamila věděla, že to byl její syn, i když to jejich stáří při nejlepší vůli neštymovalo. Držela ho na kolenou, neobracela oči v sloup, ale dívala se přímo na něj. Ale neplakala. Jí jediné to Kamila měla za zlé. Ani trochu ji neobdivovala, neměla ten obraz ráda.

Rozpaky nad pietou ale nic neměnily na tichém okouzlení vůni času, nemluvě o tom, že tu byl ještě sám patron kostelíka. Úžasný

svatý Jiří na koni a v plné zbroji, který nejen že si nenechal ubližovat, ale navíc toho odporného draka probodával s úsměvem a elegancí.

Ne, nikdo, ani babička s československým farářem dohromady nemohli Kamilu přesvědčit, že by na katolickém kostele bylo něco strašidelného a že není stokrát krásnější než prázdný, podivně moderní a přitom už tak starý sbor Mistra Jana. Ten sám o sobě se Kamile, až na ty špičatý vousy, docela zamlouval. Ale rozhodně neměla chuť o tom všem diskutovat s babičkou a s farářem Jíšou. Ráda by si byla o obrazech z kostela svatého Jiří, a taky o zvláštním světle, které na ně dopadalo, anebo – kdo ví – z nich snad i vycházelo, popovídala s páterem Mihálikem. Jenomže to by nesměl bejt takovej protiva. Odpustila by mu třeba, i že kouří, to nemohla odpustit jen mámě, ostatní ať si klidně umřou, kdy chtěj. Ale on se nikdy ani neusmál, netroufala si. Koneckonců viděla ho dohromady asi třikrát.

U rybníka Oulehle uviděla malýho Podzimka. Hned po ránu tam střílel z praku po kačenách. Neřekla mu nic, ale on ji samozřejmě stejně nenechal jen tak projít. Zase na ni křičel:

„Papundeklová! Kampak? Papundeklovááá! Pa! Pa! Pa!“

Tentokrát ani nezavolala – blbečku. Nemělo to cenu. Podzimek tu bydlí, ale o svatým Jiří nemá ani tušení, chudák. Radši tejrá kachny a stejně není veselej. Někd by mu toho rytíře měl ukázat. Jiří, to je to samý co Georgius. Jako tatínek. Jako Georgius Papadoulis. Zabít draka! Nenechat si ubližovat. To je u mě svatej.

Pak už nikoho nepotkala. Minula barabiznu opilce Schwarze, už věděla, že se tak jmenuje a že je to ten dědek se zmačkaným kloboukem, co ho viděla ve Zdicích a pak ještě párkrát. Ten, co mu prej fašisti zabili ženu, kterou se pokoušel schovat v jeskyni, ale marně. Ta žena byla Židovka a Židi byli ti, co tenkrát ještě měli ve vsi třetí kostel nebo co. A on se z toho pak zbláznil a tak či onak, rozhodně ho netoužila znovu potkat, i když jí od tý doby, co o tom babička vyprávěla, nešel tak úplně z hlavy.

Všichni spí
za pecí.
A já si spím, kde chci.
Já se toulám se psy.

Radši trochu zrychlila. Došla až dolů, až na to divný místo, kde už je údolí úplně úzký a ze tří stran těsně sevřený. Tam je člověku všelijak. Ale nechťelo se jí jít zpátky. Zejtra nebo pozejtří už asi pojede domů a ve skalách ještě nebyla. Teda letos ne. Jednou už tam s mámou a s kominíkem vylezli, matně si tu cestičku pamatovala. Určitě to zvládne.

Když vystoupala na nejvyšší bod a když se ohlédla, pocítila velikou pýchu. A pak i obyčejnou radost. Vesnice dole byla tak malinká a teď i hezká. Dva kostely, dva rybníky, všechno takový souměrný. Doma si to nakreslí. Snědla rohlík od snídaně. Žízeň neměla, po cestě pila z potoka. Táhlo ji to ještě dál. Došla až do starýho lomu, úplnej kaňon to byl. Tam tehdy nebyli, skončili svůj výlet v těch slavných jeskyních, kam chodí každé, a pak se vrátili.

Teď stála uprostřed skalních stěn a uprostřed bůhvíčeho ještě. Stála a dívala se kolem a i přes ty tlustý brejle viděla, že je tam toho mnohem víc než jenom skály, i když ty skály by samozřejmě stačily. Rozhodně to po dlouhý době bylo něco. Už skoro měla pocit, že nikde nic není. Když už se chtěla pomalu vrátit, všimla si zarostlýho otvoru do skály. Nemusela se nikam drápat, byl přímo naproti. Nebyla si úplně jistá, dokud nepřišla blíž. Ale opravdu tam byl. Rozhrnula křoví, co ho částečně překrývalo, a vstoupila dovnitř. Pár kroků úzkou chodbičkou, hodně tmavou, ale nebála se, protože to tam bylo. To vlhko a ještě cosi, ta divná krása, kterou už znala. Vůně času. Chodbička byla krátká, hned se zas rozšiřovala. Do malé jeskyně dopadalo otvorem ve stěně trochu světla. Bylo tu útulno, skoro jako v pokojíčku, napadlo ji hned. Vzadu na pravé straně stálo dokonce něco jako postel. Možná jen hromada větví obrostlá

mechem, ale bylo to krásný. Jako pro vílu. Chtěla se posadit, ale najednou si všimla, že už tam někdo sedí. Nějaká paní. Taková malá, hodná. Kamila hned viděla, že je hodná, i když ji neznala. Byla bledá, měla tmavé šaty a tmavé vlasy, a když uviděla Kamilu, všechno se to nějak zachvělo. Kamila chvilku myslela, že zmizí nebo co.

„Prosím vás, promiňte,“ řekla to první, co ji napadlo.

Nezmizela.

„To nic. Já už jsem tu neměla být.“

Vstala a vztáhla ke Kamile ruku. Takovou malou, maličkou, pihovatou ruku. To bylo trochu legrační. Nějaké světlo, jiné, větší a jasnější, než by tu mělo být, vstoupilo Kamile do očí a už tam zůstalo. Když je otevřela, byla sama a dostala strach. Strach z babičky, která má strach. Jako obyčejně.

Dokázala být i lstivá. Nedělala to ráda, jenom když to okolnosti nutně vyžadovaly.

„Kdes byla tak dlouho!?“

„Babičko! Babičko!“

S vytřeštěnýma očima, na tom si dala záležet, jí vyrazila všechny trumfy z rukou. Všechny nachystané výčitky a litanie.

„Víš, co jsem viděla?“

„Ne. Co?“

„Farář kouří! Farář Mihálik kouří jako fabrika.“

„No jo, no, to víš, to jsou ty katolíci.“

„A víš, co se mi dneska zdálo?“

„Ne.“

„Že jsem se propadla do záchoda, do takovýho toho dřevěnýho, víš, jako má na dvoře Svobodová. A všude byly samý... Byla jsem celá špinavá, to byla hrůza!“

„Hm, to je hezký. To znamená, že budeš bohatá. Vážně, koukni se do snáře, mám ho na nočním stolku.“

Za nějakou dobu došlo i na to, že má příště říct, kam jde a kdy přijde, ale nebylo to hned, vášně se mezitím přelily jinam. A příště hned tak nebude.

Smrt

Podziměk se vydrápal do půlky svahu. Těsně pod rozcestím se posadil na klády. Bylo vedro, špatně se mu dýchalo. Zapálil si cigaretu a přemýšlel o tom, že by měl přestat kouřit. A že by měl sportovat. Nemá žádnou kondici. Měl by, měl by... Taky by měl něco dělat s klukem. Víc s ním mluvit a hlavně s ním něco dělat. Ale nějak nevěděl co. Klukovi bylo devět a klubal se z něj pěcknej prevít. Takovej zlomyslnej Šklíba, co sebou furt šije a co se všemu jenom posmívá. Nic nebere vážně. Nic ho nebaví nebo co a pořád jsou s ním nějaké problémy. V jednom kuse si na něj někdo stěžoval a bylo to trapný. Zrovna on, zrovna předseda místního národního výboru má doma takovýho spratka. Bez potěšení kouřil a uvažoval nad tím, proč ho nikdo nemá rád. Jeho osobně, kluka taky ne, ale to celkem chápal, sám někdy nevěděl, co k Jirkovi vlastně cítí, a radši to snad ani vědět nechtěl. Cejtil se dost ukřivděnej. Tolik toho pro všechny udělal. Celej život přece pro někoho něco dělal, aspoň měl ten dojem. Ne pro sebe, pro ostatní. Možná že ostatní chtěli něco jinýho, ale to ještě neznamená, že měli pravdu. Nedělal si zvláštní iluze, věděl, že komunisty už miluje málokdo, po osmašedesátým rozhodně, ale komunista je v týhle středočeský vesnici snad každěj třetí, možná čtvrtěj... Zdálo se mu, že ke všem se lidi nechovaj tak odmítavě. On si ani nemůže jít zahrát fotbal. Může, samozřejmě, nedovolili by si ho odmítnout, ale to je na hovno. Co by z toho měl.

Dneska chtěl vzít Jirku s sebou, zas se o něco pokusit. Eva vařila sobotní oběd a co on? Bude se otravovat a z nudy vymejšlet nějaký darebáctví. Ale než mu to stačil navrhnout, byl někde v trapu. Neměl čas honit ho po vsi, tak šel zase sám. Odpoledne jedou všichni do Zdic na tu hasičskou slávu, musí bejt zpátky včas. Jirkovi slíbil kominík, že ho vezme na motorce. Dovolil mu to už před tejdnem, když viděl, jak je celej v tranzu, a teď trochu litoval. Sice na něj

nebude mít čas, bude mít svý povinnosti kolem zahájení a tak, ale stejně.

Zvednul se, větvičky zapraskaly a zase bylo ticho. Na okamžik si to ticho uvědomil a zůstal bez přemýšlení stát. Uslyšel bzučet brouky a ťukat žluvu nebo datla. Ale bylo to žlutozelený, dokonce to zahlíd, tak asi žluva. Na rozcestí se pustil doprava. Žluva mu bez výstrahy připomněla tu knížku, co tenkrát dostal od maminky. Karafiátovy Broučky. Jak strašně ji nenáviděl, ale bál se to mamince říct. Aby jí to nebylo líto, když mu ji dala. Často a ráda mu z ní četla. Bylo to lepší než otcův řev a rány, ale ne o moc. Pořád se modlili a poslouchali a nakonec všichni umřeli. Nebylo jim vůbec nic platný, že byli tak hodný. Vůbec nic! Pomřeli do jednoho a maminka taky umřela. Na konci zimy, zrovna jako ty broučci, to mu bylo jedenáct. Když mu pak na jaře ta knížka padla do ruky, počkal do tmy, vyplížil se ven a hodil ji na návsi do rybníka. Už nikdy ji nechtěl vidět. Jenomže ona za pár dnů vyplavala, udělal to špatně. Strčil ji do papírovýho pytlíku s velikým butrákem, nedošlo mu, že se ten pytlík rozmočí. Celá zpouchlá a rozchcapaná se pak nějakou dobu vznášela u hladiny na tý nepřístupný straně. Dost se bál, i když otec byl ten poslední, kdo by se procházel kolem rybníka, a hlavně kdo by věděl, jaký má knížky. Přestože jich moc nebylo. Otcovy vycházky zpravidla vedly jen z chalupy do hospody a ani to moc ne, netoužil po společnosti. Tak jako tak, za pár dní ta kniha stejně definitivně zmizela. Jenom ten pocit zůstal. Modlit se a poslouchat? Nikdy. Určitě ne k Němu.

Plesnivá barabizna plesnivýho dědka Schwarz se objevila v ohybu cesty. Teď už teda tomu bourání nestojí v cestě nikdo a nic. Ačkoli samozřejmě, Schwarz a nikdo, to bylo to samý. Už dávno. Už od války, která ho připravila o jeho židovskou ženu, prej těhotnou, a pak o rozum. Pak ještě seděl v padesátejch letech, na to ale Podzimek nemyslel, v tý době už byl Schwarz poloblázen, to všichni věděli. Proč ho teda museli zavřít, o tom nevěděl nic. Ani nechtěl. Tehdy bylo Podzimkoví kolem dvaceti, studoval na zemědělskýho

inženýra a do vsi už zajížděl málo. Nic ho tam netáhlo, otce mu stačilo vidět jednou za čas a všechno se dozvídal se zpožděním, pokud vůbec. Navíc v otcově cynicky zlehčujícím podání...

„Víš, co je novýho? Kripl sedí. Prej byl lidu nebezpečnej.“

Nebo tak něco. Lidový podání pravilo, že Schwarz poblil Gottwalda, když se ožralej vypotácel z hospody Přesně řečeno jeho podobiznu na nějaký úřední desce, kdoví jak se mu to mohlo povést tak do vejšky a jestli to byla pravda. Pravda prostě byla, že seděl, a koho už zajímá, za co přesně. Schwarze našli včera ráno. Podzimekova žena Eva ho našla. Ležel před chalupou, pokoušela se s ním něco udělat, a když to nepomohlo, běžela do vsi k telefonu. Přijela sanita, chvíli to samo sebou trvalo, odvezli ho a odpoledne někdo volal, že umřel. Podzimek měl dojem, že to volala Ludmila, byl o tom bůhvíproč přesvědčenej, i když to byl vlastně nesmysl. Nevezli ho přeci do Motola, určitě jen do Berouna, ale zase na druhou stranu, která normální zdravotní sestra by se obtěžovala v pozdním pátečním odpoledni telefonovat, když se jedná o neznámýho, špinavýho dědka bez příbuznejch. Už jsem taky pěkně otrlej, napadlo ho, slovo cynickej měl vyhrazený pro svého otce.

Víc ale Podzimekovi vrtalo hlavou, co dělala Eva brzy ráno v lese. Zase houby? A kde všechny ty houby do prčic jsou? Dobře věděl, že je to nesmysl. Ale nevěděl s kým. Při nejlepším vůli ho nic nenapadlo. Scházela mu fantazie, nebo jen odvaha, ale ať dělal, co dělal, nedokázal si představit, s kým se ta jeho smutná, studená knihovnice může scházet v osm ráno v lese. I když si byl skoro jistej, nedokázal si představit, že něco takovýho skutečně dělá, natož nějakýho chlapa ze vsi, se kterým a kvůli kterému by toho byla schopna. Jediné, co věděl určitě, bylo, že jeho už ráda nemá.

Podzimek vešel do stavení, v jehož promořených zdech už přes třicet let bydlelo jenom neštěstí. Nebude ho žádná škoda. Ani na minutu o tom nezapochoyboval, ale ten chládek i ta vůně plesniviny byly v tu chvíli strašně příjemný. Zamčeno nebylo. Jenom dvě

místnosti – světnice a komora. Komora, to bylo nechutný skladiště starýho papíru, zažloutlý noviny, časopisy, taky nějaký knížky, do toho špatně vydělaný zvířecí kožky a skříň vyhřezlá haldou nepoužitelných hadrů. Neměl nejmenší chuť se tím zabývat. Obrázek zmařenýho života, napadlo ho a byla v tom spousta zpupnosti, o který ani nevěděl. Vrátil se do světnice. Tam bylo aspoň víc prostoru a světla. U zdi dvě postele, ne vedle sebe, za sebou. Jedna hnusnej pelech, to se nedalo říct jinak, druhá překvapivě čistá a hezky zastlaná, s kostkovanou dekou navrch. Tak přece jen v tom Schwarzovi ještě něco zbylo, něco ústrojného, špetka vůle po něčem normálně lidským. Na polovině bytelnýho stolu ležely rozložený pokrácený houby, rovnou na voskovaným plátně. Ublížit mu nemohly, ale bylo to komický. Sušit houby uprostřed vši tý plesniviny. Celá chalupa byla jedna velká houba. Totiž komický to bejt mohlo, ale ne pro Podzimka a ne tohle léto. Už jen to slovo začal nenávidět. Jediným pohybem je smetl na podlahu. No co, už je to přece jedno. Pak si ho ale ten stůl stejně přitáhl. Odstrčil jednu ze čtyř židlí a posadil se. Přímo před ním stála načatá láhev rumu, vedle ní ležela krabička startek a pak ještě něco. Nějakej sešit, ne moc tlustej, jakoby školní, ale prastarej, v černejch, tuhejch deskách. Ani on už takový neměl.

Než ho otevřel, napadlo ho, jak je dobře, že s sebou nevzal Popka, toho nablblýho esenbáka. Správně sem měl jít Popek, takzvaně zajistit barák, nebo měli jít spolu, ale Podzimkoví se ta vidina nelíbila. Když si představil, jak vedle něj Popek poskakuje a trousí ty svoje oplzlý anekdoty, dělalo se mu zle. Chtěl jít sám a potom pozdějš ho napadlo, že vezme Jirku. Ted' byl rád, že nevzal nikoho, a Popek byl zase rád, že si nemusí kazit sobotu. Jirka, ten o tom všem ani nevěděl. Bůhvíkdě lítá. Stránky šly od sebe snadno, některý byly dokonce založený. V jednom tom založeným místě sešit rozevřel:

Zázrak

Víme přece o řadě věcí, o jejichž existenci není pochyb, a lidé o nich přesto stále pochybují. Mnozí z nich přitom dokonce nasazují zvláštní výraz, takovou přísnou nehybnou masku, která má zřejmě symbolizovat vědu. Takový paradox. Prosím vás, co už je pohyblivějšího, co proměnlivějšího nežli věda? Na druhé straně všichni známe věci, na rozdíl od těch prvních vždycky jenom zprostředkovaně, jejichž existence byla, je a bude pouze zdánlivá, tak jak se na své bludné pouti těkavě pohybují z jedné zmatené lidské hlavy do druhé. Nic víc. Bohužel ale opakovaně přicházejí okamžiky ne nepodobné bouři, kdy nahromaděná negativní energie jevů, za normálních okolností jenom pomyslných, probleskne do skutečného, jsoucího světa, tam a tím se vybijí a následky její hnusné neskutečnosti se na okamžik zhmotní. Za zvlášť nepříznivých okolností se vybijí – a tudíž i její následky zhmotňují – poměrně dlouho. Když říkám dlouho, myslím několik let. Většinou maximálně sedm, alespoň v té nejhorší podobě.

Do první kategorie patří Bůh a do té druhé ďábel. Ale to jsou samozřejmě jen příklady. A kdo může říct, že se v tom opravdu vyzná. Já chci mluvit jen o jedné dívce, celkem obyčejné. Ano, inteligentní, ale na inteligenci přece není nic zvláštního. Alespoň všichni vědci to už dávno tvrdí. O dívce a o zázraku tak, jak mi to vyprávěl jeden očitý svědek.

Ta dívka se narodila, vyrostla a žila ve dvacátém století, v jednom středně velkém městě, v normální, průměrné, jistě ne ideální, ale celkem příjemné rodině. Když říkám příjemné, myslím tím, že uměli trochu přemýšlet, to život ve výsledku poměrně příjemný, a měli se dost rádi, to ho zpříjemní ještě víc, a dohromady to není špatná kombinace. Krom toho měli k dispozici ještě jednu celkem dobrou věc, rozhodně zajímavou – nějakou starou víru. Trochu snad už zaprášenou, ne zvlášť romantickou,

ne ohně na horách, nic takového. Říkám, že byla stará, hodně stará. Ale víra to přece jen byla. A všechno to, co doma měli, té dívce také dali, tak, jak to milující rodiče dělávají.

Ona to přijala, a protože byla velmi mladá, zpočátku ji nejvíc zajímalo, jaké je to mít rád a také jak a o čem všem je možné přemýšlet a dá-li se něco chytrého opravdu vymyslet. Pokud možno něco úplně nového a jiného. Aby to zjistila, dokonce kvůli tomu nějaký čas studovala školu, které se říká filozofická. Ale potom, o řadu let později, když ji spolu se spoustou dalších lidí z podobně příjemných rodin hnali jiní lidé z příjemných rodin na jistou smrt, viděla, že žádné přemýšlení ani žádná láska už jí nebudou nic platné, a rozpomněla se na to poslední, co jí kdysi doma dali. Proč by se nemohl stát zázrak? Určitě je něco takového možné, jenom musí člověk skutečně věřit. Musí věřit stoprocentně, bez obav a pochybností. To není vůbec nic jednoduchého, ale cítila, že je toho schopna. Že to v ní vždycky bylo víc, než si myslela. A tak zrovna když je hnali po vysokém mostě, který se klenul nad hlubokým údolím, skoro by se dalo říci nad propastí, podařilo se jí dostat k samému kraji, náhle se odrazila, rozpráhla ruce a skočila. Tedy vlastně vzlétla. Mávala rukama a letěla. Zpočátku to vypadalo trochu neobratně, ale po chvíli už i docela lадně. Nikdo neudělal vůbec nic. Pronásledování i jejich trýznitelé jen stáli a zírali. Dívka zakroužila nad údolím a po chvíli se pomaličku snesla dolů na zem, na břeh nějaké řeky.

Na nábřeží stálo pár lidí, kteří to všechno s údivem pozorovali. Taky ten člověk, co mi to vyprávěl a přitom se zapřísahal, při všem, co je mu svaté, že je to naprostá pravda. Pak ovšem ještě říkal, že jeden nenápadný pán z toho hloučku, malý a trochu obtloustlý, ale na jeho tvář už si nevzpomínal, najednou vystoupil z řady, vytáhl pistoli a dívku zastřelil.

Domnívám se, že je plně na místě mluvit o zázraku. O zázraku víry. Jistě, můžeme se dohadovat o detailech a ovšem také...

Dál byl text rozmazaný a nečitelný, ale to už stejně nebyly víc než dva řádky. K přečtení byla až část data vpravo pod nimi – 1940. Všechno maličkým, úhledným písmem, patrně ženským. Podzimek zavřel sešit a šel ho strčit do kamen. Pod něj a taky navrch přidal zmuchlané noviny. Škrtnul a připálil si cigaretu. Dobře že Popek zůstal doma, pomyslel si znovu. Ačkoli vlastně nevěděl proč.

Když uviděli na silnici lidi a tu převrácenou motorku, zazdalo se mu, že se kola snad ještě točí. Ale to byl asi jen optický klam. Vylítli z auta. Policajti už tu byli, sanita ne. Na Kynštekra někdo hodil kostkovanou deku. Jirka, zaplať pánbůh, seděl opodál na trávě a vypadalo to, že mu dohromady nic není. Vrhli se k němu, Eva ho zmáčkla, i když byl odřenej a moh mít zranění, který nebyly na první pohled vidět. Nic neříkal, jen cvakal zubama.

„Já myslím, že mu nic není,“ povídal jeden ten policajt. „Ale stejně ho radši moc nemuchlujte. Ať se na něj koukne doktor, ne? Už by tu měli bejt.“

Podzimek se díval na motorku. Plexisklový štít se kupodivu neodlomil, jenom rozpraskal a zmatněl. A tekla po něm krev. Odpolední slunce se nemělo kde odrážet.

„Láďo!“

Podzimek se otočil. Za ním stál Kadlec. JUDr. Bohuslav Kadlec, starý známý z pražských časů. Vůbec si nevšimnul, že je tady taky. Až teď si uvědomil, že ten běžovej žigulík u krajnice je jeho. Taky uviděl Jardu Fabiána, Kadlecova nevlastního syna, co do včerejška brigádníčil na národním výboře. Tři neděle se tam poflakoval, Kadlec ho o to požádal, chce, aby se kluk dostal na práva. Jarda stál opodál a utíral si ústa kapesníkem, asi zvracel.

„Člověče, to je v hajzlu! Ale já za to nemůžu. Nemoh jsem nic dělat. Předjížděl mě a dostal smyk.“

„No jo.“

„Hlavně že kluk je v pořádku.“

„Snad jo.“

„Ani mi hned nedošlo, že je to tvůj kluk.“ Kadlec máchnul rukou směrem ke kominíkovi. „Aspoň jsem přes něj hodil deku. Měl ji stočenou na nosiči, chudák.“

„To je dobře.“

Byla to stejná deka jako ta na Schwarzově posteli. Úplně stejná. Podzimek byl rád, že tvář mrtvého už nevidí.

„Už jedou!“ upozornil je policajt. Na cestě od Berouna se z lesa vynořila malinká sanitka. Rychle se zvětšovala.

„Musím za Jirkou, promiň.“

„No jasně, běž.“ Kadlec ho poplácal po rameni. „Tak ještě jednou díky, hele. Dík za Jardu, jsem tvým dlužníkem.“

Přikročil k synovi.

„Už je tu doktor, pojd', musí se na tebe kouknout. Můžeš vstát?“

Jirka neodpověděl.

„Nechte ho! Ne, já tam jdu.“

Lékař byl mladý. Snad až moc, pomyslel si Podzimek nedůvěřivě.

„Myslím, že je to v pořádku, ale stejně vás vezmeme s sebou. Pro jistotu.“

Eva Podzimková se zastavila u mrtvého a nadzdvihla cíp kostkované deky. Pak nastoupila do sanitky za synem.

„Pojedu za vámi autem,“ ujistil ji do otevřených dveří.

„Jak chceš,“ odpověděla.

Nebe ztmavlo. Skály na obzoru se proti němu rýsovaly jako průvod bělavých slonů se skloněnými hlavami. Vypadalo to na bouřku. Nasedl do auta a mechanicky nastartoval. Strništěm přeběhl poryv větru. Nadzvedl prach, brouky i odřezky slámy a hnal to všechno směrem k podzimu.

Irena Dousková
O bílých slonech

Fotografie na obálce ittipon/Shutterstock.com
Redakce Jaroslava Bednářová

Vydala Městská knihovna v Praze
Mariánské nám. 1, 115 72 Praha 1

V MKP 1. elektronické vydání
Verze 1.0 z 27. 6. 2019

ISBN 978-80-7602-983-5 (epub)
ISBN 978-80-7602-984-2 (pdf)
ISBN 978-80-7602-985-9 (prc)